

Junij 2020

Zgornjesav'c

Glasilo Občine Kranjska Gora | Letnik 19 | Številka 6 |

Gorenjski Glas

Izhaja vsak
torek in petek.

**Super, kar 65.600 ljudi bere Gorenjski glas!
Bodite med njimi tudi vi.**

Vir: rbb.si

**Naročite se na Gorenjski glas, saj s tem veliko prihranite.
Tel.: 04/201 42 41, e-pošta: narocnine@g-glas.si**

www.gorenjskiglas.si

Pomladno prebujenje
Foto: Gorazd Kavčič

Zgornjesav'c 6

ZGORNJESAV'c, ISSN 1580-7991
Ustanovitelj glasila:
Občina Kranjska Gora, Kolodvorska 1b,
4280 Kranjska Gora

Pravice izdajatelja izvaja:
Gorenjski glas,
časopisno podjetje, d. o. o., Kranj,
Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj

Odgovorna urednica:
Suzana Podgoršek Kovačič,
041/262 811,
suzana.kovacic@g-glas.si

Namestnica odgovorne urednice:
Marjana Ahačič, 031/352 514,
marjana.ahacic@g-glas.si

Novinarika:
Urša Peternel, 041/570 942,
ursa.peternel@g-glas.si

Tehnični urednik: Grega Flajnik
Oblikovanje: Matjaž Švab
Lektorica: Maja Stržinar

Oglasno trženje:
Mateja Žvižaj 041/962 143,
04/201 42 48,
mateja.zvizaj@g-glas.si

Priprava za tisk:
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj

Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče,
Dunajska 5, 1000 Ljubljana

Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o.,
Slomškov trg 10, 2500 Maribor

Zgornjesav'c izhaja enkrat mesečno
v nakladi 19.230 izvodov, prejemajo ga
vsa gospodinjstva in drugi nosilniki
občine Kranjska Gora, priložen je tudi
izvodom Gorenjskega glasa.

IZ VSEBINE

STRAN 6:

Občina bo pomagala,
kolikor bo le lahko

STRAN 9:

Obnavljajo pot do slapa
Peričnik

STRAN 14:

Znova v vrtec:
otroci so se takoj vživeli

STRAN 15:

Z junijem brezplačno
v hribe

STRAN 18:

Kranjska Gora se prebuja
v poletje

STRAN 20:

Zgodbe s kavča:
borci za severno mejo

STRAN 24:

Mladi Martin kritično o
šolstvu

STRAN 27:

V Vratih začetek planinske
sezone

STRAN 28:

Kitajke, ki bivajo
v Podkorenu in trenirajo
v Planici

Postanek pri Topolinu

Turistično-informacijska točka Topolino v Mojstrani odprta od sobote, 6. junija.

SUZANA P. KOVAČIČ

Konec tedna, 6. in 7. junija, ter še naslednji konec tedna, 13. in 14. junija, bo Turistično-informacijska točka Topolino odprta med 10. in 18. uro, od 20. junija dalje pa vsak dan med 8. in 20. uro. Topolino predstavlja vstopno točko v turistično destinacijo Kranjska Gora in obiskovalcem izreka dobrodošlico ter jim poleg počitka (na urejenem parkirišču) ponuja tudi osvežitve

Turistično-informacijska točka Topolino v Mojstrani bo v soboto in nedeljo, 6. in 7. junija, odprta med 10. in 18. uro, že kmalu pa vsak dan. / Foto: Gorazd Kavčič

ob Savi Dolinki in turistične informacije. V ponudbi so tudi sendviči in mini kremne rezine, ponudbo pa bodo

ves čas dopolnjevali. Počivališče je z brvjo čez Savo Dolinko povezano tudi s priljubljeno kolesarsko potjo.

Uradne ure za stranke kot običajno

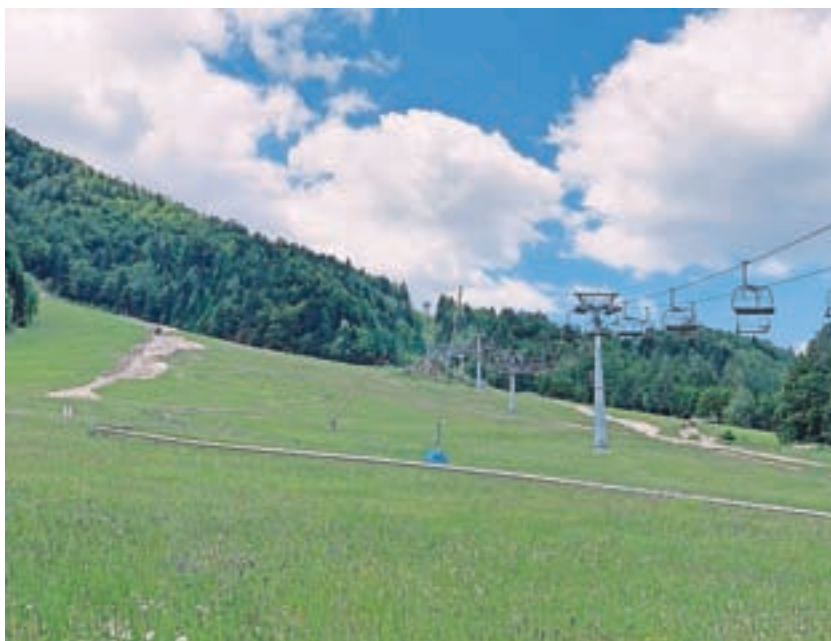
Občinska uprava Občine Kranjska Gora posluje po običajnem delovnem času. Uradne ure za stranke so ob ponedeljkih in petkih od 8. do 12. ure, ob sredah pa od 8. do 12. in od 14. do 16. ure. Otroška igrišča oziroma igrala na javnih površinah so s sprostitevjo ukrepov po epidemiji covid-19 znova odprta. [S. K.](#)

Turistično-informacijski center znova odprt

Turistično-informacijski center Kranjska Gora je po začasnem zaprtju zaradi izrednih razmer v času epidemije covid-19 pred kratkim ponovno odprl svoja vrata. "Sprejeli pa smo določene preventivne ukrepe in poskrbeli za varnost obiskovalcev in zaposlenih. Pred vstopom v turistično-informacijski center je treba razkužiti roke. Vstopajte posamično, obvezna je uporaba zaščitne maske," je sporočila Mojca Mežek iz Turizma Kranjska Gora. Turistično-informacijski center je odprt od nedelje do četrтка od 8. do 16. ure ter v petek in soboto med 8. in 18. uro. [S. K.](#)

Spust po poletnem sankališču

V RTC Žičnice Kranjska Gora so poletno sezono že odprli z obratovanjem sedežnice Vitranc 1 in poletnim sankališčem. Odpira pa se tudi Bike Park Kranjska Gora. Do 24. junija so aktivnosti na voljo ob petkih, sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure, od 25. junija do 6. septembra pa vsak dan od 9. do 17. ure. [S. K.](#)

Poletno sezono so že odprli s poletnim sankališčem. /Foto: RTC Žičnice Kranjska Gora

Foto: Turizem Kranjska gora

Zahvala

Vlada Republike Slovenije je s 1. junijem 2020 preklicala epidemijo in s ponosom in zadovoljstvom lahko ugotovim, da se tudi v naše kraje vrača vsakodnevna sproščenost. Minili so časi, ko smo se dnevno srečevali z novimi informacijami glede okužb s covidom-19 in se spopadali s številnimi prepovedmi ter tudi strahovi. V občini Kranjska Gora je bila situacija dokaj mirna in učinkovito smo se soočali z nastalimi razmerami. Vse službe, reševalne ekipe, društva in

organizacije, ki so sodelovali v aktivnostih izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči, so svoje delo opravili izjemno strokovno, požrtvovalno in učinkovito. Zato bi se ob koncu epidemije prav posebej zahvalil predstavnikom štaba Civilne zaščite, policije, gasilcem, zdravstvenim in lekarniškim delavcem, zaposlenim v Domu Viharnik, izvajalcem pomoči na domu, OI RK Jesenice, prostovoljcem, delavcem Javnega podjetja Komunala, trgovcem, učiteljem in vzgojiteljem ter Krajevnim skupnostim, občinskim uslužbencem, zaposlenim v Turizmu in lokalni televiziji ATM. Vsi ste zaslužni za to, da so vse aktivno-

sti potekale nemoteno in je bilo naše življenje kljub izrednim razmeram in težkim časom dokaj brezskrbno in normalno.

Rad bi se zahvalil tudi vsem občanom in občanom, ki ste s svojim odgovornim ravnanjem in strpnostjo pripomogli k temu, da smo vsi skupaj preživeli čas koronavirusa, čas izolacije in karantene in da smo poleg zdravja ohranili tudi dostojanstvo in posluš za sočloveka.

Še enkrat hvala vsem in ostanimo vsi zdravi!

Janez Hrovat,
župan Občine Kranjska Gora

Zahvalili so se z glasbo

Po končanih osemdesetih dneh epidemije covid-19 v Sloveniji je bilo veliko zahval, tudi v parku pred Kliniko Golnik so imeli slovesnost, na kateri so se vsem zaposlenim, strokovnim ustanovam, lokalnim skupnostim, donatorjem in medijskim hišam zahvalili za odlično sodelovanje, učinkovito delo in odgovorno vedenje, ki je močno pripomoglo k uspešni zavezitvi epidemije. In na najlepši možni način so se zahvalili tudi z glasbo v nastopu Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora. **S. K.**

Foto: Primož PČušlin

Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora sodeluje na najpomembnejših dogodkih in prireditvah v obeh občinah pa tudi izven, odzvali so se tudi povabilu Klinike Golnik.

Občina bo pomagala, kolikor bo le lahko

Majska seja občinskega sveta v Kranjski Gori je bila v precejšnji meri posvečena zagotavljanju pomoči občine pri odpravljanju gospodarskih posledic epidemije.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kot je povedal župan Janez Hrovat, večjih zdravstvenih zapletov zaradi novega koronavirusa v občini niso imeli (potrjeni so bili trije oboleli, vsi so ozdraveli), epidemija pa jih je prizadela predvsem na gospodarskem področju. Kar 58 odstotkov delovnih mest v občini je v turizmu in dejavnostih, povezanih z njim. Svetniki so se strinjali z oprostitvijo plačila najemnin za občinske poslovne prostore in znižanjem plačila letne občinske takse za uporabo javnih površin v lasti občine (kot so parkirišča, terase gostinskih lokalov ...). Tako so najemnike občinskih prostorov v celoti oprostili plačila najemnin za čas od 13. marca, ko so v Sloveniji razglasili epidemijo, in vse do 31. maja. Svetniki so namreč podprli predlog članov občinskega odbora za prostorsko planiranje in gospodarjenje z nepremičninami, da se oprostitev plačila najemnin podaljša za en mesec, s prvotno predvidenega datuma 30. april na 31. maj. Obratovalni stroški pa ostanejo stroški najemnikov. Tudi plačilo letne občinske takse za uporabo javnih površin bodo v ustreznem odstotku znižali za čas od 13. marca do 31. maja. Društva, ki delujejo v javnem interesu, so že sicer oproščena najemnine in plačujejo samo obratovalne stroške.

SUBVENCIONIRANA CENA OSKRBE S PITNO VODO

Svetniki so potrdili subvencioniranje storitve obvezne občinske gospodarske javne službe (GJS) oskrbe s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode za maj in junij. Potreba po subvenciji se je ravno tako pojavila zaradi zagotavljanja pomoči pri odpravljanju posledic epidemije. Na področju oskrbe s pitno vodo se bo cena uporabnikom

Seja občinskega sveta je bila v dvorani Ljudskega doma v Kranjski Gori. / Foto: ATM TV

znižala v delu, ki predstavlja omrežnino za vodovod. Ta se zaračunava glede na velikost priključka, v povprečju pa bo nižja za okrog pet evrov. Po enakem principu se bo znižala cena pri odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske vode v delu, ki predstavlja omrežnino za kanal in čistilno napravo, tudi ta bo v povprečju nižja za okrog pet evrov. Subvencija se bo uporabnikom na položnicah poznala z enomesečnim zamikom. Ker je za obe subvenciji treba iz proračuna zagotoviti sedemdeset tisoč evrov, so ta denar prerazporedili na postavki vodovodne oskrbe.

ŠE NEKAJ ODLOKOV

Občinski svetniki so po skrajšanem postopku sprejeli nekaj dopolnjenih občinskih odlokov. V odlok o načinu opravljanja lokalne GJS oskrbe s pitno vodo in v odlok o načinu opravljanja obvezne lokalne GJS ravnanja s komunalnimi odpadki so dodali, da nadzor nad izvajanjem teh dveh odlokov opravlja pristojen organ občinske-

ga inšpektorata in redarstva. Prej namreč ni bilo določeno, kdo je nadzorni organ za izvajanje odlokov. K odloku o oskrbi s pitno vodo so dodali tudi kazenske določbe za kršitelje.

V skrajšanem postopku so svetniki potrdili dopolnjen Odlok o podlagah za odmero komunalnega prispevka za obstoječo komunalno opremo na območju občine. Po uveljavitvi odloka lani novembra so ugotovili, da razmerja med posameznimi vrstami objektov niso primerna in je prihajalo do drugačnega razumevanja Uredbe o razvrščanju objektov po klasifikaciji glede na namen uporabe.

Svetniki so potrdili tudi zaključni račun proračuna Občine Kranjska Gora za leto 2019 in pa Odlok o kategorizaciji občinskih cest. Občina je z novim odlokom evidentirala spremembe na občinskem cestnem omrežju, ki so nastale po letu 2011. Nova kategorizacija cest tako prikazuje dejansko rabo javnih cest na območju občine, ki se s potrebami in skladno z razvojem občine spreminja.

NASLEDNJIČ PA O REBALANSU

Zaradi posledic epidemije (manj prihodka v občinski proračun iz turističnih pristojbin) bo letos tudi nekaj manj investicij, je napovedal župan Hrovat. Med drugim se gradnja novega vrtca v Mojstrani, za katerega že imajo gradbeno dovoljenje, zamika v prihodnje leto. Kot je še dodal župan, pa se bo šele med letom dejansko videlo, ali bo

ocenjenih dvajset odstotkov prihranka z zmanjšanjem investicij dovolj za vzdržnost občinskega proračuna.

Kot je bilo tudi poudarjeno na seji, se bo treba čim prej sestati z vodstvom RTC Žičnice Kranjska Gora; pričakujejo predvsem odziv s strani podjetja. Sodelovanje vseh v turističnem gospodarstvu, ki so kakorkoli "odvisni" od žičnic, je namreč nujno. Slovenski

gost je bil v destinaciji Kranjska Gora vedno dobrodošel, so pa spremenjene okoliščine po epidemiji covid-19 velik izziv tudi za turizem v Kranjski Gori, vendar, kot so poudarili na seji, je bil in bo slovenski gost na destinaciji Kranjska Gora vedno dobrodošel.

Naslednja seja občinskega sveta bo predvidoma 17. junija, na dnevnem redu bo rebalans proračuna.

Tudi ekološki otoki so ogledalo urejenosti kraja

Kranjskogorski občani imajo v brezplačni uporabi zabojnike za embalažo, mešane in biološke odpadke. Želja Komunale Kranjska Gora je, da klasične ekološke otoke v čim večji meri nadomestijo podzemni ekološki zabojniki.

SUZANA P. KOVAČIČ

Na majski seji občinskega sveta so nekaj pozornosti namenili tudi ekološkemu otoku v občini. Trend je v smeri postavitve ekoloških otokov s podzemnimi (potopnimi) zabojniki, ki so tudi bolj lični. Kot je pojasnil direktor Komunale Kranjska Gora Blaž Knific, so v preteklih letih vgradili štiri trikubične potopne zabojnike na počivališču Topolino v Mojstrani in pri jezeru Jasna. "Zabojniki so se pokazali kot ustrezna rešitev odlaganja odpadkov. Lahko povem, da občani in obiskovalci skrbno pazijo, da v potopne zabojnike odlagajo samo embalažo, čemur so tudi namenjeni." Želja direktorja Knifica je, da bi še letos klasičen ekološki otok pri trgovskem centru v Kranjski Gori zamenjali s podzemnima zabojnikoma za odlaganje papirja in stekla. Na ekoloških otokih bo po novem mogoče odlagati le še papir v zabojnike prostornine tri kubične metre in steklo v zabojnike prostornine 1,5 kubičnega metra. "Za odlaganje embalaže, mešanih in bioloških odpadkov pa smo vsem gospodinjstvom, katerih člani imajo stalno prebivališče v občini, že omogočili brezplačni prevzem zabojnikov. Odvoz poteka od vrat do vrat," je razložil direktor Knific. Lani je Komunala Kranjska Gora iz-

V preteklih letih je Komunala Kranjska Gora že vgradila štiri trikubične potopne zabojnike na počivališču Topolino v Mojstrani (na sliki) in pri jezeru Jasna. / Foto: Gorazd Kavčič

vedla dvodnevni nadzor odlaganja odpadkov na ekoloških otokih, predvsem zaradi ozaveščanja ljudi, kaj vse v posamezne zabojnike sodi oziroma ne sodi. Kaznovali so le hujše kršitelje. Kot je povedal direktor Blaž Knific, bodo letos skrbno pregledali smiselnost vsakega ekološkega otoka posebej tudi zato, ker so občanom zagotovili izboljšave in različne možnosti

odlaganja odpadkov, med drugim že omenjene brezplačne zabojnike. Kakšnega bodo verjetno umaknili, nekatere bodo posodobili, želja in cilj pa sta, da so tudi ekološki otoki ogledalo urejenosti občine Kranjska Gora. Poleg rednega dela na Komunali Kranjska Gora letos velik poudarek dajejo urejanju javnih zelenih površin, ureditvi robnikov, poti, klopic ...

Znova brezplačni prevozi za starejše

Občina Kranjska Gora je s 1. junijem znova začela izvajati brezplačne prevoze za starostnike v projektu Prostofer, ki na celovit način rešuje problematiko mobilnosti starejših občanov. Še posebno lepo k sodelovanju v projektu vabijo nove voznike.

SUZANA P. KOVAČIČ

KAJ JE PROSTOFER

Prostofer, projekt zavoda Zlata mreža, je skovanka iz besed 'prostovoljni' in 'šofer'. Je trajnostni vseslovenski prostovoljski projekt za mobilnost starejših, ki povezuje starejše osebe, ki potrebujejo prevoz in ne zmorejo uporabljati javnih in plačljivih prevozov, s starejšimi aktivnimi vozniki, ki pa po drugi strani radi priskočijo na pomoč. Številni starejši imajo velike težave s prevozi, sploh če so doma zunaj mestnih središč, kjer ni razvite avtobusne mreže. Tisti iz bolj oddaljenih krajev se velikokrat ne morejo odpraviti po opravkih, kadar si želijo, temveč se prilagajajo možnostim oziroma času, ko jim lahko pomagajo družinski člani ali prijatelji. Nekateri sicer

uporabljajo taksi, vendar pa to pomeni dodatne stroške. Ti so za številne prevelik finančni zalogaj, zato večina tovrstnih prevozov ne uporablja.

KOMU JE NAMENJEN PROSTOFER

Prostofer je namenjen vsem starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo nizke mesečne dohodke pa tudi slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Omogoča jim lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov, trgovinskih centrov ...

Brezplačni prostoferski prevozi pa starejšim ne omogočajo samo večje mobilnosti, pač pa tudi večjo socialno vključenost, medsebojno povezovanje in pomoč, boljše kvaliteto življenja v tretjem življenjskem obdobju. Druženje in občutek koristnosti igrata pomembno vlogo pri aktivnem staranju.

KAKO DELUJE PROSTOFER

Uporabnik, ki potrebuje prevoz, pokliče na brezplačno številko 080 10 10. V komunikacijskem centru nato zabeležijo njegove podatke in lokacijo prevoza. Po najavi prevoza klicni center obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz. Občina Kranjska Gora je v ta namen kupila sodobno električno vozilo, poskrbljeno je tudi za zavarovanje voznika in sopotnikov. Klicni center je na voljo za rezervacije prevozov vsak delovnik med 8. in 18. uro, rezervacijo prevoza je treba najaviti vsaj tri dni pred izvedbo storitve. Vozniki prostovoljci prevoze opravljajo od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro, izjemoma pa se lahko dnevi in ure tudi prilagodijo potrebam.

KDO JE LAHKO PROSTOFER

Prostovoljni šofer je lahko vsak, ki ima veljavno vozniško dovoljenje in je pripravljen pomagati tistim, ki prevoze potrebujejo. Vendar pa so prostoferji v resnici veliko več kot zgolj prostovoljni vozniki – svojim sopotnikom nesebično pomagajo tudi, ko ti izstopijo iz avta, pri zdravniku jih pospremijo do čakalnice in počakajo nanje med pregledom, pomagajo nesti vrečke iz trgovine in jim priskočijo na pomoč pri vzpenjanju po stopnicah ... To so ljudje z velikim srcem, ki jemljejo svojo humanost za samoumevno in častno dejanje.

KAKO POSTATI PROSTOFER

Vsi vozniki, ki želite postati prostoferji v občini Kranjska Gora, pokličite Vlasto Skumavc Rabič na telefon 04 5 809 809 ali pišite na e-naslov vlasta.skumavc@kranjska-gora.si. Usposabljanje in izobraževanje voznikov je brezplačno.

Uporabnik, ki potrebuje prevoz, pokliče na brezplačno številko 080 10 10. V komunikacijskem centru nato zabeležijo njegove podatke in lokacijo prevoza. Po najavi prevoza klicni center obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz. Občina Kranjska Gora je v ta namen kupila sodobno električno vozilo na sliki.

Obnavljajo pot do slapa Peričnik

Obnova je dokaj zahtevna, saj obsega ureditev poti, menjavo lesenih delov na poti ter menjavo jeklenic in drugih elementov, ki so pomembni za varen dostop.

Pot do Peričnika je bila zaradi vremenskih ujm v preteklosti poškodovana. Investitor javni zavod TNP in izbrani izvajalec sta se dogovorila, da bodo obnovitvena dela končana še pred začetkom glavne sezone. / Foto: Gorazd Kavčič

SUZANA P. KOVAČIČ

Javni zavod Triglavski narodni park (TNP) je začel obnavljati pot do slapa Peričnik. Kot je sporočila predstavnica za stike z javnostmi pri TNP Tina Markun, bo obnova predvidoma končana do konca junija, si pa obiskovalci ne glede na potek del slapa lahko ogledajo. Obiskovalce prosijo le, da upoštevajo navodila izvajalca.

"Na Občini Kranjska Gora smo veseli, da se je začela obnova poti do obeh

slapov. Obnova je dokaj zahtevna, saj obsega ureditev poti, menjavo lesenih delov na poti (ograje, stopnice, razgledni platoji) ter menjavo jeklenic in drugih elementov, ki so pomembni za varnost. Po načrtu obnove bo pot krožna in bo omogočala varen dostop. Ob začetku del, 14. maja, smo si predstavniki občine, TNP in turizma potek del ogledali na terenu. Zavedamo se, da je Pot Triglavске Bistrice, ki poteka iz Mojstrane v dolino Vrata, za obiskovalce, ki se v dolino odpravijo peš, iz-

jemno pomembna, z varnim ogledom slapa Peričnik pa nekako pika na i na tem delu poti. Zato je obnova poti pomembna tudi s tega vidika. Vsi vpleteni v projekt si želimo, da obiskovalci dolino čim večkrat obišejo peš ali s kolesom, saj nam je vsem skupna želja ohraniti naravo in hkrati uživati v biseru doline, slapu Peričnik," pa je povedal kranjskogorski podžupan Bogdan Janša, ki se v imenu občine za razumevanje in sodelovanje zahvaljuje tudi lastnikom parcel, kjer poteka pot.

Nekoliko višja cena storitve pomoči na domu

Nova cena je začela veljati 1. junija, povišala pa se je v enakem deležu za občino in za uporabnika. Še naprej pa Občina Kranjska Gora s kar 83,03 odstotka ostaja v vrhu občin, ki v visokem deležu subvencionirajo to storitev.

SUZANA P. KOVAČIČ

Občinski svetniki so na majski seji dali soglasje k novi ceni socialnovarstvene storitve pomoči na domu v občini Kranjska Gora na predlog izvajalca te storitve Doma upokojencev dr. Franceta Bergelja Jesenice. Nova cena je začela veljati 1. junija; ob delovnih dneh je višja za 3,96 odstotka, ob nedeljah za 8,39 odstotka, ob državnih praznikih ali dela prostih dneh pa za 12,46 odstotka. Cena se

je povišala v enakem deležu za občino in za uporabnika, še naprej pa Občina Kranjska Gora ostaja v vrhu občin, ki v visokem deležu subvencionirajo to storitev. Po zakonu mora biti subvencija vsaj petdesetodstotna, v Kranjski Gori je bila do junija 84,31-odstotna, zdaj pa je nekaj nižja, a s 83,03 odstotka še vedno visoka. Nova cena storitve pomoči na domu je ob delovnih dneh 20,74 evra na uro; od tega občina prispeva 17,22 evra, uporabnik pa 3,52 evra. Nova

cena ob nedeljah je 27,38 evra na uro, od tega občina prispeva 22,67 evra, uporabnik 4,71 evra. Cena ob praznikih je 29,60 evra na uro; od tega občina prispeva 24,50 evra in uporabnik 5,10 evra. V letošnjem občinskem proračunu je za to storitev rezerviranih 162 tisoč evrov, kar naj bi ob približno enakem številu uporabnikov zadoščalo. Trenutno imajo 33 uporabnikov. Zadnja sprememba cene je bila potrjena na seji občinskega sveta aprila lani.

Potreben temeljni dogovor, kaj hočemo in želimo

"Če sem aktualen: kdo in kje v Sloveniji lahko v lastni občini preživi počitnice tako kakovostno in razgibano kot mi? Bodimo na to ponosni in tega veseli. Jaz sem, in to zelo," med drugim poudari občinski svetnik Uroš Kopavnik, izvoljen na listi Nove Slovenije.

SUZANA P. KOVAČIČ

Uroš Kopavnik je rojen Mojstrančan, tam tudi danes živi s svojo družino. Po izobrazbi je univerzitetni diplomirani socialni delavec, zaposlen v Kranju kot karierni svetovalec na republiškem zavodu za zaposlovanje.

► Kakšne so vaše izkušnje v politiki in zakaj ste se odločili, da se boste potegovali za mesto v občinskem svetu?

Ko sva se z ženo po študiju vrnila v domačo Mojstrano, sem se, nagovorjen z velikimi imeni in zgledi naše preteklosti in sedanosti, oziral za možnostmi, kje in kam bi se lahko vključil in našim krajem dal od sebe "kaj pametnega". Kot prostovoljec sem bil povabljen v upravni odbor Turističnega društva (TD) Dovje - Mojstrana, kjer skupaj z ekipo delamo, sem prepričan, pomembne in velike stvari. Tako sem se, spet nagovorjen in povabljen, kot kandidat za občinskega svetnika odločil in naredil še korak naprej in v širino. Politično razumem kot družbeno odgovorno za ljudi in okolje, kjer živimo.

► Katere cilje boste skušali v teh štirih letih uresničiti kot občinski svetnik?

Uroš Kopavnik / Foto: Gorazd Kavčič

Želim in prizadevam si, da v naši občini, v našem rajju pod Triglavom, pridemo do nekega temeljnega dogovora, konsenza, kaj hočemo in želimo. Je to sonaravni turizem, morda kaj drugega ali tretjega? Do skupne vizije, ki bi bila v sozvočju z naravno danostjo in vsem lepim, ki ga res ne manjka. Zato se ne zadovoljim z zavedanjem, da nam mladi pač odhajajo drugam, mi kot skupnost pa bi tavalili brez cilja in vizije. Ni druge, treba bo zavihati rokave, se pogovoriti, sprejeti dogovore, odločitve, strategije. In razmisliti, kaj konkretno je pripravljen narediti vsak

sam, da bomo kot skupnost nekam prišli.

► kateri je po vašem mnenju ta čas največji problem v občini?

Trenutno smo se prisiljeni spopasti s posledicami koronavirusa, ki niso samo zdravstvene, ampak tudi finančne. Težave so tudi parkirišča in še kaj s področja infrastrukture, a tudi na tem področju se dela. Večji problem vidim v našem razmišljanju in prepričanju, "da bodo že drugi vse uredili in naredili". Ne bodo! Sami moramo začeti – in to, kot sem že omenil, pri sebi. Občina, del okolja, kjer živim, sem tudi jaz in mojih 24 ur. Ali bom del svojega časa namenil tudi za skupno dobro, je stvar osebne odločitve. Vsaka odločitev pa prinese posledice in odgovornost in je hkrati zgled. Kakšen zgled želimo biti?

► Kaj je tisto, kar je trenutno v občini dobro urejeno?

Spodobi se, da si priznamo, da živimo ne samo v eni najlepših in najbolj varnih, temveč tudi najbolj urejenih in najmanj zadolženih občin v Sloveniji. Ureja se osnovna in naprednejša infrastruktura, ki je namenjena ne le gostom, ampak v prvi vrsti domačinom. Če sem aktualen: kdo in kje v Sloveniji lahko v lastni občini preživi počitnice tako kakovostno in razgibano kot mi? Bodimo na to ponosni in tega veseli. Jaz sem, in to zelo!

► Kaj vam zapolnjuje prosti čas?

Prosti čas izkoristim za družino, hobije in opravila okrog hiše ali v kraju. Sem podpredsednik TD Dovje - Mojstrana, kjer smo zelo dejavni, zavedamo se poslanstva in odgovornosti.

► Življenjsko vodilo?

Misel, ki se je oblikovana skozi čas: če se nekaj hoče, se zagotovo da skoraj vse, če se pa noče, se pa zagotovo ne da popolnoma nič.

Že so se vselili v stanovanje v Stari šoli

Člani skupine Vsi smo Dovje ostajajo gonilna sila pomoči prizadetim v požaru vse od usodnega petka, 3. januarja, letos, ko je požar uničil dve hiši in hleva. Kot je v imenu članov sporočila Mateja Langus, je družina Šlibar konec marca prevzela ključne prenovljenega občinskega stanovanja v Stari šoli na Dovjem in se vanj začasno vselila. Člani skupine Vsi smo Dovje so se sicer na začetku maja dobili na sestanku, udeležila sta se ga tudi predstavnika oškodovanih družin. "Povedala sta, kako poteka sanacija. Trenutno imajo še veliko dela s papirologijo in pridobivanjem vseh dovoljenj," je pojasnila Langusova. Člani odbora Vsi smo Dovje pa se bodo še naprej trudili, da družine, ki so izgubile streho nad glavo v požaru, dobijo nazaj svoj dom. Račun Župnijske karitas Dovje za zbiranje denarja je še vedno odprt, če kdo še želi darovati za pomoč po požaru. Številka TRR je SI56 6100 0001 2031 451, referenca/sklic: S100 2020. S. K.

AvtoMobilno zavarovanje

Več kot avtomobilsko
zavarovanje.

Samo z AvtoMobilnim
zavarovanjem lahko poleg
vozila zavarujete tudi:

- kolesa, skiroje, rolke
in različna električna
prevozna sredstva,
- prtljago ter
- rehabilitacijo po
nesreči v prometu.

Več na triglav.si

EN
ZAVAR VANJE ZA
RAZLIČNE BLIKE
M BILN STI.

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

»Z vsakim nakupom opreme sem bil seznanjen«

Epidemija covid-19 je bila v Sloveniji formalno zaključena 31. maja. Poveljnik republiške Civilne zaščite (CZ) Srečko Šestan je tudi že deaktiviral državni načrt zaščite in reševanja, poveljnik CZ Kranjska Gora Blaž Lavtižar pa je občinskemu svetu predstavil poročilo o ukrepih občinskega štaba CZ.

SUZANA P. KOVAČIČ

"Glede na aktiviranje državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije in odredbo o razglasitvi epidemije na območju Slovenije 12. marca ob 18. uri se je tudi štab CZ Občine Kranjska Gora aktiviral 14. marca in začel prve aktivnosti. Komunikacija med štabom na vseh nivojih je potekala že od same razglasitve epidemije. Dne 13. marca sva se z županom dogovorila, da v najkrajšem možnem času skličemo štab CZ v razširjeni sestavi, ki so se ga udeležili predstavniki komunale, gasilcev, Rdečega križa, zdravstva, občine, policije, mediji .... Odločili smo se tedaj, da bomo do preklica epidemije delovali v operativni sestavi zaradi preprečitve širjenja med člani štaba in bomo odločitve sprejemali korespondenčno. Pri tem nam je pomagal Turizem Kranjska Gora z vzpostavitvijo sistema za video konference," je povedal poveljnik CZ Kranjska Gora Blaž Lavtižar.

ODZVALO SE JE STO DVANAJST OBČANOV

V nadaljevanju je pojasnil, da so na občini za pomoč občanom odprli posebno telefonsko število in e-naslov, na oboje se je med trajanjem epidemije obrnilo 112 ljudi. Ustanovili so tudi koordinacijsko skupino na občini za koordinacijo med štabom CZ, občino in pomoči potrebnim; v skupini so bili Uroš Grzetič, Vlasta Skumavc Rabič in Vida Černe. "Vsem trem bi se rad zahvalil za izčrpano pomoč in za potrpljenje, saj sem jih kdaj kontaktiral tudi sredi noči in smo morali ukrepati izven uradnih ur." Znotraj občinskega štaba CZ so ustanovili komisijo za nakup zaščitne

Blaž Lavtižar, poveljnik CZ Kranjska Gora

opreme, v njej so bili Grega Mihalič, Blaž Knific, Klemen Volontar in Martin Pavlovčič. "Opreme na začetku epidemije ni bilo moč kupiti nikjer na trgu, člani so vložili velik napor in poiskali primerno kvalitetno opremo. Vsako nabavo zaščitne opreme sem sproti odobril in bil z njo seznanjen, prav tako smo o nakupih sproti seznanjali župana, vse z namenom, da preprečimo kakršne koli nepravilnosti," je poudaril Lavtižar in dodal, da je trenutno stanje v skladišču CZ zadovoljivo in ustreza količinam, ki bi bile potrebne v primeru ponovnega izbruha te ali kakšne druge nalezljive bolezni. "Manjše nakupe opreme bodo sledile tudi v prihodnjih mesecih. Še enkrat naj poudarim, da je bila vsaka nabava nujna in plačilo izvedeno po prevzemu in pregledu kvalitete dostavljene zaščitne opreme."

UKREPALI TUDI OB BIVANJU VAROVANCEV UKC V RATEČAH

Dne 18. marca so se začeli ukvarjati z namestitvijo varovancev UKC Ljubljana v njihov objekt v Ratečah. "Da bi prepre-

čili kakršne koli dezinformacije, smo se v koordinaciji z županom, namestnikom komandirja PP Kranjska Gora in UKC uskladili in takoj po namestitvi prve varovanke izdali sporočilo za javnost, najprej za KS Rateče - Planica ter že naslednji dan na ATM TV ter občinski spletni strani. Med bivanjem varovancev UKC smo postavili bivalni zabojsnik, da so varnostniki imeli primerne pogoje za delo. Okoli objekta je bila postavljena zaščitna ograja. Objekt po besedah predstavnika UKC g. Tavčarja ostaja v pripravljenosti za v prihodnje," je povzel poveljnik občinske CZ.

NADZIRALI PREPOVED PREHAJANJA OBČINSKIH MEJA

Konec marca je začel veljati strožji odlok o prepovedi zbiranja in zadrževanja na javnih površinah ter prehajanja občinskih meja. "Še posebej smo se usmerili k spoštovanju odredb na turistično obremenjenih lokacijah. Domačini so se striktno držali vsega, na kar smo jih pozivali, manjše težave smo imeli z dnevnimi prišleki. Stanje se je zgledno umirilo z izvajanjem odloka o prepovedi prehajanja občinskih meja. Policija je napisala osem predlogov za kršenje odredbe. Gasilci GZ Kranjska Gora so opravili 610 ur nadzora ter prevozili skupaj 460 kilometrov," je povzel Lavtižar.

PRALNE MASKE ZA GOSPODINJSTVA

Na pobudo župana in v sodelovanju s štabom občinske CZ so za vsa gospodinjstva v občini kupili pralne maske. "Tukaj bi se zahvalil vsem predsednikom KS in njihovim pridnim članom, ki so pomagali pri raznosu mask. Maske in rokavice smo razdelili tudi po trgovinah. Zaščitno opremo smo zagotovili tudi nekaterim društvom v

"Domačini so se striktno držali vsega, k čemur smo jih pozivali, manjše težave smo imeli z dnevnimi prišleki. Stanje se je zglede no umirilo z izvajanjem odloka o prepovedi prehajanja občinskih meja ... Samo gasilci GZ Kranjska Gora so opravili 610 ur nadzora ter prevozili skupaj 460 kilometrov," je povzel Blaž Lavtižar. / Foto: arhiv CZ Kranjska Gora

občini za zagotavljanje varnosti njihovih članov, poleg tega smo namenili po dve pralni maski za vse učence in otroke, ki so se znova vrnili v šolo in vrtec po 18. maju. Opreme ne izdajamo brez soglasja vseh vpletenih, kar poudarjam zato, da ne bi prišlo do kakšnih problemov, kot lahko dnevno poslušamo po medijih."

SPROTNO OBVEŠČANJE JAVNOSTI

Že na začetku ob sklicu štaba so si zadali, da bodo javnost v občini o vsem obveščali sproti. "Z županom sva na začetku pripravila obvestila za javnost na tri dni oziroma takoj, ko je bilo potrebno in je vlada izdala kakšno koli novo odredbo, med trajanjem epidemije so se vrstila tudi sporočila za javnost. Izjave sem podajal v studiu ATM TV."

Prva potrjena okužba z novim koronavirusom je bila v občini potrjena 28. marca, zatem uradno še dve. Vsi obboleli so ozdraveli. "Kljub trem okužbam pa verjamem, da smo zaradi vseh ukrepov, ki smo jih kdaj izvajali tudi čez noč in sprejemali z razumom, obvarovali občino zdravo. Tukaj gre vsa zasluga vsakemu izmed vas, občanke in občani, da ste res z veliko mero potrpežljivosti sprejeli te striktno odredbe in priporočila."

ODZIV PROSTOVOLJCEV

"V času trajanja epidemije se je na večkratne moje pozive v medijih javilo kar nekaj prostovoljcev in lokalnih podjetnikov v želji pomagati. Tako smo uradno zabeležili 18 prostovoljcev za raznos hrane in drugih življenjsko potrebnih dobrin ter za kakršno koli drugo pomoč za primer covida-19. V sodelovanju z županom je občina kupila prehranske pakete za starejše in jih s pomočjo Darinke Tarman in Izidorja Podgornika ter društev invalidov ter upokojencev raznosilo med starejše. Skupaj z občino in RKS OZ Jesenice je bilo izdanih 105 paketov prehranske pomoči, nekaj paketov sta odstopili Korona Kranjska Gora in Osnovna šola Josipa Vandota Kranjska Gora."

ŠE NAPREJ PREVIDNI PRI SPROŠČANJU UKREPOV

Tako hitro, kot so ukrepe sprejemali po priporočilih NIJZ in odredbi vlade v občini, jih s preklici na vladi tudi sproščajo. Vlada je s 14. majem izdala odlok, s katerim je preklicala epidemijo, v veljavo je odlok stopil 31. maja. Štab CZ Kranjska Gora je bil aktiviran vse do formalnega pre-

klica epidemije. "Kljub vsemu smo v občini še vedno previdni pri sproščanju ukrepov in se o vsaki sprostitvi posvetujemo z županom, namestnikom komandirja PP in člani štaba CZ," je še poudaril Blaž Lavtižar in sporočil, da bo končno poročilo štaba CZ Kranjska Gora o stroških, urah, kilometrih in drugem podano po zaključku aktivacije in po opravljeni analizi. "Občina z županom na čelu je med trajanjem epidemije res prisluhnila pri vseh nabavah zaščitne opreme, ki jo je predlagalo poveljstvo CZ. Velikokrat je župan na svojo pobudo in v posvetu s štabom CZ odobril dodatno število zaščitne opreme, vse samo z namenom zaščititi vse, ki bi opremo nujno potrebovali. Skladišče imamo popolneno z zaščitno opremo vse vrste in smo na začetek morebitnega drugega vala pripravljene in opremljene. Na prihodnji seji občinskega sveta se bo sprejemal tudi rebalans proračuna zaradi nastale situacije, štab CZ je že predlagal povečanje postavke in zagotovitev dodatnih sredstev za namen delovanja v prihodnje. Upamo, da bodo občinski svetniki prepoznali nujnost takšnega povečanja in potrdili rebalans proračuna."

Otroci so se takoj vživeli

Vodja Vrtca Kekčevi junaki Cvetka Pavlovčič pravi, da so 18. maja, po vnovičnem odprtju vrtca, za otroke poskrbeli na način, ki ni povzročal čustvenih pretresov. V novem šolskem letu bodo v obeh enotah vrtca, v Kranjski Gori in Ratečah, lahko sprejeli vse otroke.

SUZANA P. KOVAČIČ

V Vrtec Kekčevi junaki Kranjska Gora je v novem šolskem letu 2020/2021 vpisanih 112 otrok. Glede na število bo delovalo šest skupin v Kranjski Gori in ena skupina v Ratečah, je sporočila vodja vrtca Cvetka Pavlovčič in dodala, da bodo lahko sprejeli vse otroke. Glede na to, da je v njihovem šolskem

Otroci so šli v petek, 29. maja, na pohod do Zelencev. / Foto: arhiv Vrtca Kekčevi junaki

okolju večina otrok vključena v vrtec, med šolskim letom tudi npr. popoldanskih Cicibanovih uric ne organizirajo. V času poletnih počitnic pa bodo delo organizirali tako kot vedno do sedaj, je pojasnila vodja vrtca: "V poletnem času se prilagajamo potrebam staršev, obenem pa imamo letne dopuste tudi delavci vrtca."

In kako so se znašli v okoliščinah, ko so se vrata vrtcev ob ugodni epidemiološki sliki bolezni covid-19 znova lahko odprla? "Ko smo 18. maja ponovno odprli vrata našega vrtca, so starši s prijavnico prijaviли otroke v vrtec, obenem pa podpisali izjavo, da je otrok, ki je prišel v vrtec zdrav. Glede na število vpisanih otrok smo združili skupine prvega starostnega obdobja in pri tem

upoštevali normativ osmih otrok ter drugega starostnega obdobja z normativom desetih otrok v skupini. Upoštevali smo priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje in navodila šolskega ministrstva. Strokovne delavke so na hodnikih in v kontaktih s starši nosile maske, upoštevali smo priporočeno razdaljo, medtem ko v skupini mask nismo nosile. Na vhodu v vrtec je bilo razkužilo, sproti smo razkuževali mize, stole in igrače, zračili prostore in veliko časa preživeli na prostem." Cvetka Pavlovčič meni, da so se kljub dani situaciji znašli tako, da je bilo za otroke poskrbljeno na način, ki ni povzročal čustvenih pretresov, saj so se otroci takoj vživeli in vključili v življenje vrtca.

Kot da bi se leto začelo znova ...

Tudi v mojstranškem vrtcu bodo jeseni lahko sprejeli vse na novo vpisane otroke. Vnovično odprtje vrtca z 18. majem pa so začeli s ponovnim uvajanjem otrok.

SUZANA P. KOVAČIČ

Vrtec pri Osnovni šoli 16. decembra Mojstrana je zaključil vpis otrok za šolsko leto 2020/21. Kot je povedala ravnateljica Darja Pikon, bodo lahko sprejeli vse na novo vpisane otroke, skupaj 81. Tako imenovanih Cicibanovih uric za otroke v popoldanskem času jeseni ne načrtujejo, ker za to ni potrebe. Pred začetkom poletnih šolskih počitnic pa staršem oddajo povpraševanje, koliko otrok bo obiskovalo vrtec med počitnicami in glede na to potem ustrezno združijo skupine otrok. Iz izkušenj je Pikonova povedala, da je običajno naenkrat prisotna polovica otrok, za letos, ko so bili v času epidemije precej doma, pričakuje nekaj več otrok tudi poleti. Z 18. majem, ko so se s sproščanjem ukrepov

zaradi epidemije covid-19 vrata vrtca znova odprla, so največji poudarek dali ponovnemu počasnemu uvajanju otrok tako, kot da bi šolsko leto začeli znova ...

Tudi šole še enkrat odprle vrata

Z 18. majem so se znova odprla tudi vrata šol za učence prve triade ter teden dni kasneje tudi za devetošolce. Prvega junija so šli v šolo še četrtošolci in petošolci, 3. junija pa še vsi drugi. Srednješolci se v šolo v tem šolskem letu ne bodo več vrnili (ostaja pouk na daljavo), razen dijakov zaključnih letnikov, ki opravljajo maturo ali zaključni izpit, ter dijakov od prvega do tretjega letnika, ki jim šola organizira dodatno učno pomoč. S. K.

Z junijem brezplačno v hribe

V Slovenskem planinskem muzeju omogočajo prevoze z električnim avtomobilom v alpske doline in med muzejskimi hišami.

SUZANA P. KOVAČIČ

V Slovenskem planinskem muzeju so v okviru projekta Obisk gora v času podnebnih sprememb, ki ga sofinancira ministrstvo za okolje in prostor, z 2. junijem uvedli prevoze z električnim avtomobilom z Jesenic do Vrat (vsak torek in četrtek), do Krme (vsako sredo) ter od Jesenic do Kranjske Gore med muzejskimi enotami Gorenjsavskega muzeja Jesenice (vsak petek in soboto). Prevozi v alpske doline so brezplačni, za prevoz med muzejskimi enotami Gornjesavskega muzeja pa je potreben nakup vstopnice za vsaj eno muzejsko enoto. Prevoz

Bi želeli najti izvir Triglavске Bistrice pod steno Triglava? Se prepustiti čarobnemu miru doline Krme? Lahko pa raziskujete tudi muzejske enote Gornjesavskega muzeja Jesenice. Za prevoz je poskrbljeno ... / Foto: arhiv GMJ-SPM

lahko rezervirate na spletni strani: <https://www.planinskimuzej.si/prevozi-v-gore/>, kjer najdete tudi urnike prevozov ter dobite vse dodatne informacije. Lahko pa jih pokličete tudi na številko +386 (0)8 380 67 30 ali pišete na e-naslov info@planinskimuzej.si. Slovenski planinski muzej ima na družbenem omrežju Facebook javno skupi-

no Prevozi v hribe, ki omogoča stik med nekomercialnimi ponudniki prevoza v hribe in iskalcji prevozov. Tudi ta skupina je nastala v okviru projekta Obisk gora v času podnebnih sprememb, katerega namen je tudi promovirati trajnostni obisk gora. Najdete jih na povezavi <https://www.facebook.com/groups/252203222520368/>.

Odprli bodo razstavo z naslovom Moji vrhovi

V Slovenskem planinskem muzeju so v aprilu razpisali foto natečaj z naslovom Moji vrhovi. Pohodnike, gornike in druge ljubitelje narave in lepih prizorov v gorah so želeli spodbuditi, da jim pošljejo najlepše trenutke, ujete na poti do »njihovih vrhov«. Natečaj se je zaključil 18. maja in trenutno tričlanska komisija (Rožle Bregar, Aleš Zdešar in Jošt Gantar) izbira zmagovalne tri fotografije in še nekaj drugih, ki jih bodo razstavili v Slovenskem planinskem muzeju v večnamenski dvorani Snežnik od 19. junija dalje. Namen razstave je pokazati domačim in tujim obiskovalcem lepote naših gor. Kot je sporočila Eva Schmitt iz TIC Mojstrana, za petek, 19. junija, načrtujejo manjše odprtje razstave, kar pa bo odvisno od zdravstvenih ukrepov zaradi okoliščin novega koronavirusa. Glavno nagrado za najboljšo fotografijo je omogočil gorski vodnik Gregor Kofler iz športne agencije Kofler Sport v Mojstrani, ki bo zmagovalca popeljal na plezanje po slovenski smeri v Severni steni Triglava. **S. K.**

Prejeli smo

Pri prebiranju glasila Občine Kranjska Gore Zgornjesavca sem prišel do prispevka Benjamin Gracer, poznavalec in ustvarjalec. Opazil sem nepravilno razlago v intervjuju in citiram, ko pravi: "Sicer pa pravi, da je bil svet, v katerem je živel Josip Vandot v Zgornjesavski dolini, zelo drugačen od tistega, kar so poznali v mestih. Tu je bil doma, sorodniki še vedno živijo v Martuljku." Sorodniki še živijo, a ne samo v Martuljku, ampak še živijo v rojstni hiši v Kranjski Gori, na Jesenicah, v Ljubljani, Borovnici in bivših republikah Jugoslavije. In prosim za ponovno objavo v Zgornjesavcu, da se že enkrat za vselej ve, kje so potomci, ki jih pa ni malo.

Prapranečak Boštjan Smolej,
13. maja 2020, Kranjska Gora

Kaj kažejo podatki o našem zdravju

Nacionalni inštitut za javno zdravje je izdal publikacijo Zdravje v občini 2020. Občina Kranjska Gora v primerjavi s Slovenijo odstopa po dobri izobrazbeni strukturi in deležu starejših od osemdeset let, po drugi strani se srečuje z upadom prebivalstva in slabo odzivnostjo v presejalne programe Svit, Dora in Zora ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Zdravje v občini predstavlja vir informacij o ključnih kazalnikih zdravja v slovenskem prostoru, ki ga pripravlja Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) v sodelovanju z drugimi organizacijami. Informacije so predstavljene na ravni Slovenije, statističnih regij, upravnih enot in občin. NIJZ poročilo objavi vsako leto aprila, letos so ga zaradi epidemije covid-19 objavili z nekoliko zamika. "Zbrani so podatki za vseh 212 občin na enak način in dajo neko možnost primerjave med občinami, pa ne z namenom tekmovanja, ampak da občine prepoznajo svojo vlogo tudi na področju promocije zdravja, preventive, da tudi same marsikaj lahko naredijo za to, da njihovi prebivalci lahko bolj zdravo živijo. Gradnja kolesarske steze je en tak primer, lahko je to spodbujanje ljudi, da več sodelujejo v presejalnih programih Svit, Dora in Zora. Namen tega je zasledovati napredek občine. Med epidemijo se je lepo pokazalo, da občine in seveda župani imajo svojo vlogo. Zdravje je tudi zelo pomembna gospodarska komponenta, saj so le zdravi ljudje tisti, ki ustvarjajo zdravo lokalno skupnost in gospodarstvo," je dejala predstojnica kranjske območne enote NIJZ prim. Alenka Hafner, dr. med.

OBČINA KRANJSKA GORA DOBRO SKRBI ZA STAREJŠE

Vsako leto izide približno 35 kazalnikov zdravja za vsako občino; ti se sicer po letih malo spreminjajo, glavne skupine kazalnikov pa ostajajo iste. "Nekaj je najprej povedano o prebivalcih in lokalnih skupnostih, potem o preventivi, zdravstve-

Pomembno je, da občine prepoznajo svojo vlogo tudi na področju promocije zdravja, preventive, da tudi same marsikaj lahko naredijo za to, da njihovi prebivalci lahko bolj zdravo živijo. Gradnja kolesarske steze je en tak primer, lahko je to spodbujanje ljudi, da več sodelujejo v presejalnih programih Svit, Dora in Zora ... / Foto: Primož Pičulin

nem stanju, umrljivosti. Publikacija je zmeraj kratka, štiristranska, in ima osrednji del, v katerem je vsakič predstavljena ena tema, letos je to konoplja. Na zadnji strani so kazalniki zdravja, kjer je tudi slikovno prikazano, ali občina statistično značilno odstopa pri posameznem kazalniku. Ponekod ne moremo enostavno opredeliti, ali je določen številni oseb, starejših od osemdeset let. Po eni strani bi lahko zaključevali, da je to ugodno, ker ljudje tam dolgo živijo, seveda pa starejši potrebujejo več nege, zato mora občina zagotavljati več pomoči na domu, več kapacitet v domovih starejših ... Občina Kranjska Gora ima visok delež prebivalcev, starejših od osemdeset let, ima pa tudi dobro organizirano pomoč na domu," je poudarila Hafnerjeva.

DOBRA IZOBRAZBA, ŽAL PA UPAD PREBIVALSTVA

Občina Kranjska Gora v 21 kazalnikih zdravja od skupaj 35 statistično značilno ne odstopa od drugih v Sloveniji. "Loči pa se pri drugih 14 kazalnikih. V občini je zelo dobra izobrazbena struktura v starosti od 25 do 64 let; prebivalcev s končano samo osnovno šolo (OŠ) je 8,4 odstotka. Le dve gorenjski občini sta glede tega v boljšem položaju: Žirovnica, ki ima 6,8 odstotka oseb s končano samo OŠ, in Bled s 7,2 odstotka." Se pa občina že vrsto let srečuje z upadom prebivalstva, kot je pojasnila predstojnica kranjske območne enote NIJZ: "Naravni prirast sicer večinoma v Sloveniji ni ugoden, pozitiven prirast gre predvsem na račun priseljevanja, še zlasti v centre. Ljudje se iz periferije žal več izseljujejo, kljub temu da občine dobro stojijo; tak primer je bila

kranjskogorska občina v zadnjih letih, njena stopnja razvoja je primerljiva s slovenskim povprečjem. Slovenija je imela po podatkih za leto 2018 (v publikaciji so podatki večinoma za leto 2018) pozitivni prirast 6,8 promila, npr. tudi Upravna enota Jesenice je imela pozitivni prirast 6,9 promila, medtem ko je imela kranjskogorska negativni prirast 2,3 promila."

POMEMBNO SPOROČILO: PRESEJALNI PROGRAMI SVIT, DORA IN ZORA ZA MANJ RAKAVIH BOLENIJ

V občini je slaba odzivnost v državne presejalne programe Svit, Dora in Zora, za katere je znano, da rešujejo življenja. V programu Svit, ki vključuje moške in ženske med 50. in 74. letom starosti, odkrivajo predrakave in rakave spremembe in s tem preprečujejo oziroma zgodaj odkrivajo raka na debelem črevesu in danki. "V letu 2019 npr. je bila odzivnost v kranjskogorski občini v ta program 69-odstotna, nižja je bila od gorenjskega povprečja; od tega se je vabilu v program odzvalo 72 odstotkov žensk in 66 odstotkov moških. Na Gorenjskem se je občina uvrščala na 12.

mesto, največjo odzivnost z osemdesetimi odstotki pa so imeli v Žireh." Program Dora je namenjen zgodnjemu odkrivanju raka dojke, program Zora odkrivanju in preprečevanju raka materničnega vratu. "Odzivnost v presejalne programe je na Gorenjskem večinoma zelo dobra, po odzivnosti v program Svit je regija na prvem mestu, vendar žal to ne velja za kranjskogorsko občino. Ta je bila med 18 gorenjskimi občinami (po podatkih iz leta 2018) na 16. mestu po odzivnosti v program Svit, po pregledanosti v programu Dora na 14. in po presejanosti v programu Zora na 16. mestu. V programe vabljeni občani bo treba motivirati, da se odzovejo. Tudi NIJZ lahko pomaga pri spodbujanju vsakega posameznika, da je odgovoren za svoje zdravje," je poudarila Alenka Hafner.

ŠE NEKAJ PODATKOV

Za občino Kranjska Gora je značilna daljša bolniška odsotnost, a kot opozarja sogovornica, bi bilo treba poznati okoliščine, zakaj je tako, in narediti dodatne analize. Bolniška odsotnost je namreč ka-

zalec marsičesa, ne samo bolezn. V občini je predpisanih manj zdravil za sladkorno bolezen (ni pa podatka, ali je dejansko manj sladkornih bolnikov ali so razlogi drugje), manj je predpisanih tudi zdravil za povišan krvni tlak in za težave v duševnem zdravju. Imajo pa več bolnišničnih obravnav zaradi možganske kapi.

TELESNI FITNES OTROK SE POVEČUJE, A PO DRUGI STRANI ...

"Telesni fitnes otrok se povečuje, po drugi strani pa v občini še naprej raste delež prekomerno prehranjenih otrok, po tem kazalniku je občina celo na repu gorenjskih občin. Na tem področju se da veliko narediti," je sklenila Alenka Hafner in zaključila s spodbudnim podatkom za občino: "Občina Kranjska Gora je med najmanj obremenjenimi gorenjskimi občinami glede bolnišničnih obravnav zaradi z alkoholom povezanih bolezn, med katere spadajo na primer ciroza jeter in alkoholni raki. Večina gorenjskih občin po tem kazalniku celo statistično značilno odstopa od slovenskega povprečja, za Kranjsko Goro to ne velja."

Delovanje gasilskih društev med epidemijo

KARMEN SLUGA

V letošnji pomladi so v času pojava koronavirusa rokave dodobra zavihali tudi gasilci po vsej Zgornjesavski dolini. »Operativna dejavnost gasilskih društev v Gasilski zvezi Kranjska Gora med trajanjem epidemije ni bila nikoli zmanjšana. Gasilska društva so od Civilne zaščite prejela tudi vso potrebno zaščitno opremo: zaščitne rokavice, maske, tyvek kombinezone, očala, zaščitne vizirje, razkužila,« poudarja poveljnik Gasilske zveze Kranjska Gora Jožef Lavtižar. Ponosni so na to, da so med trajanjem epidemije vsa gasilska društva v zvezi ostala brez potrjenega primera okužbe s koronavirusom med svojimi člani in so s tem

lahko nemoteno opravljala javno gasilsko službo.

Ob aprilskih koncih tedna je približno trideset gasilcev iz vseh šestih društev dvanajst ur na dan opravljalo nadzor po celotni občini glede spoštovanja odredb o prepovedi gibanja in zadrževanja na javnih površinah ter spoštovanja odloka o prehajanju med občinskimi mejami.

Člani PGD Rateče - Planica so nudili pomoč pri postavitvi bivalnega zaboynika za varnostnike pri objektu Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana v Ratečah.

Ni šlo pa niti brez klasičnih intervencij. Tako je 21 gasilcev iz PGD Rateče - Planica in Kranjska Gora 11. aprila posredovalo pri požaru v naravnem okolju na Tromeji, 1. maja pa so prav

tako člani obeh društev pogasili še požar na otoku za odlaganje odpadkov Rateče. Kranjskogorski gasilci so pomagali še pri prenosu obolele osebe.

»Gasilcev za druge nenujne prevoze in dela nismo aktivirali, prav z namenom zagotavljanja primarne dejavnosti gasilcev na visokem nivoju in preprečitve širjenja virusa med našimi člani,« ob koncu poročila o dejavnosti gasilcev v času epidemije covid-19 še enkrat poudari Jožef Lavtižar. Predsedniki in poveljniki Prostovoljnih gasilskih društev Rateče - Planica, Podkoren, Kranjska Gora, Gozd - Martuljek, Dovje in Mojstrana so bili vsak dan v stiku, preverjali so sprotno intervencijsko pripravljenost in vse potrebne informacije posredovali tudi pripadnikom Civilne zaščite.

Kranjska Gora se prebuja v poletje

Slovenskega gosta se Kranjska Gora ni nikoli branila. Letos ga je v času koronasituacije nagovarjala s spletnimi Koncerti s kavča, sedaj je prišel čas, ko udobje domačega kavča že lahko zamenjate za Kranjsko Goro "v živo".

ALENKA BRUN

Blaž Veber iz Turizma Kranjska Gora pojasni, da ima Kranjska Gora v situaciji, ki jo je povzročila epidemija, v turizmu prednost, saj je destinacija, ki ponuja aktivnosti na prostem ("outdoor" destinacija). Ker dnevno prihaja do sproščanja ukrepov, se tudi Kranjska Gora temu primerno prebuja. Prodajajo se tako nastanitve kot storitve, nadaljuje. "Velikega povpraševanja trenutno še vedno ni, dobro pa kaže po 20. juniju 2020. Zadeve so se začele postavljati nazaj na noge, sploh z informacijo o bonih se je začelo večje povpraševanje domačih gostov. Povečuje se tudi povpraševanje tujih gostov. Prihajajo rezervacije Nemcev, Madžarov, Italijanov, precejšen osip pa beležimo pri turistih iz Anglije, kar pa je tudi razumljivo." Povpraševanje se je vrnilo veliko hitreje, kot so upali, še doda.

LETOŠNJE POLETJE BO SPECIFIČNO

Veber razloži, da čeprav je covid-19 ustavil svet in turizem pahnil v žalostno zgodbo, so v Turizmu Kranjska Gora reagirali takoj. Po njegovem mnenju se je treba stvari lotevati sistemsko. "Letošnje poletje bo specifično – in kdor je šele danes začel razmišljati, kako ga bo reševal, je v veliki zamudi. Situacija s covidom-19 se je pojavila začetek marca in pri nas se je vse spremenilo čez noč: finančna konstrukcija, program dela, vzpostavili smo hierarhijo

Milan Sajovic, Hit Alpinea: "Povpraševanja so, interesa je veliko. Glede na trenutno situacijo pa so vseeno v ospredju povpraševanja slovenskih gostov. Letno zasedenost je še težko napovedati, saj je neznank veliko, pred nami pa je pomembna poletna sezona. Kljub temu bo izpad do današnjega dne praktično nemogoče nadoknaditi. Ocenjujemo, da bo letna zasedenost v primerjavi z lani bistveno nižja."

prednostnih nalog, ki naj bi se letos od načrtovanega izpeljale, določili tuje trge, ki jih bomo takoj nagovarjali ..." razlaga.

Kljub temu da je bil začetek bolj pesimističen, so ostali optimisti. Je pa res, da se zadnje dni stvari spreminjajo zelo hitro. Zdi se mu, da je bil čas od marčevskega datuma do danes ključen za to, kako bodo delali naprej. Doda še, da takšne izkušnje verjetno ni imel še nihče, zato je bil seveda ključnega pomena hiter odziv.

Kranjska Gora je na turiste pripravljena. Ostajajo pa seveda nekateri dogodki, za katere še ni znano, ali se bodo vrnili v enaki ali prilagojeni obliki oziroma ali se sploh bodo. Vsi večji dogodki do 1. septembra letos pa so odpovedani. V nadaljevanju se bodo držali reka, da gostje pri njih doživijo več: "Cen ne bomo zviševali, bomo pa poskušali nagraditi ponudbo," še pove.

V PRIHODNOST ZREJO Z REALNIM OPTIMIZMOM

Kako pa gleda največji kranjskogorski hotelir na turistične bone, nas je še zanimalo.

"Turistični boni so pozitivna odločitev vlade, ki bo prinesla multiplikativni učinek tudi v naši destinaciji. Pričakuje mo več nočitev slovenskih gostov, ki bodo trošili tudi za

SONČEK

TENIŠKI KLUB TOP-TEN
Vabi, da se nam pridružite!

PROGRAMI: MINI SONČEK (5.–7. leta starosti)
MIDI SONČEK (8.–10. leta starosti)

DRUŽABNOST, PESTRA VADBA, STROKOVNOST,
so rdeča nit teniške šole, ki jo vodijo trenerji TK Top-Ten na zunanjih in pokritem igrišču, v kampu Kamne na Dovjem.

VPIS:
spomladanski: do 1. 5. oz. do zapolnitve mest v skupinah
jesenski: do 15. 9. oz. do zapolnitve mest v skupinah
zimski: do 15. 11. oz. do zapolnitve mest v skupinah

VABLJENI VSI SONČKI ☀️

TENIŠKO DRUŠTVO TOP-TEN MOJSTRANA

PRIJAVE IN INFORMACIJE:
telefon: 041 418 444
e-pošta: lara.glavic@hotmail.com, bj.topten@gmail.com

TENIŠKO DRUŠTVO TOP-TEN MOJSTRANA, ULICA LOJZA RIBČIČA 42 A, MOJSTRANA

Pozimi smučanje, poleti kolesarjenje, pohodništvo, raj za ljubitelje gora, Kekčeva dežela – na to pomislimo najprej, ko nekdo omeni Kranjsko Goro. Pa je alpski biser še veliko več. Turistične kmetije, planšarije, gorske kočice in še kakšen privlačen kotiček, ki poteši radovednost turistov. Čas, ki prihaja in je delno tudi posledica prisotnosti covid-19, je tako še bolj naklonjen doživetjem na prostem in doživljanju narave, okusov, gibanju ... – in tega Kranjski Gori kot destinaciji ne manjka.

V turizmu so se začele zadeve postavljati nazaj na noge, predvsem z informacijo o bonih se je povečalo povpraševanje domačih gostov, večje je tudi zanimanje tujcev. Povpraševanje pa se je vrnilo hitreje, kot so upali, kar je seveda pozitivno. A vseeno v Kranjski Gori v prihodnost zrejo z realnim optimizmom.

preostale storitve. Bi si pa želeli jasnejšega komuniciranja o začetku veljavnosti bonov ter načinu unovčevanja," pravi Milan Sajovic, direktor Hit Alpinee. "Generalno pa so boni kot aktivnost za pospeševanje domače turistične potrošnje zelo dobrodošli."

Nadaljuje, da v prihodnost zrejo z realnim optimizmom. "Imamo vse, zaradi česar nas tudi največji narodi postavljajo na zemljevid atraktivnih in varnih držav: smo zeleni, imamo ogromno prostora in neokrnjene narave za preživljanje aktivnega ali malo manj aktivnega prostega časa. Kljub temu pa je gonilo vsakega gospodarstva potrošnja. Te pa brez odprtih meja, sodobne in moderne Evropske unije ni ali pa je bistveno zmanjšana. Zato pričakujemo, da bo glede na trenutne razmere okrevanje počasno. V marsikaterem pogledu se bomo morali vrniti h koreninam, iskati pristne in privlačne zgodbe ter z njimi naslavljanje zlasti bližnje trge."

BRUNARICA PRI INGOTU

IZLET V KULINARIČNE IN KULTURNE DOGODIVŠČINE

V Jasenjah, planšariji nad Gozdom Martuljkom, je lepo ob vsakem vremenu in veselimo se vašega obiska.

T: 041 749-048, 031 749-048
E: barbara.robic@telemach.net
www.jasenje-priingotu.com

Zgodbe s kavča: borci za severno mejo

Matjaž Podlipnik, predsednik Turističnega društva Dovje - Mojstrana, koordinator za turizem pri Slovenskem planinskem muzeju in Turizmu Kranjska Gora, je med epidemijo koronavirusa na socialnih omrežjih Kranjske Gore pripovedoval Zgodbe s kavča, ki imajo skupni imenovalec #ljubimslovensko. Med najljubšimi mu je tista o Šefmanovi četi, ki je pozimi v letih 1918/19 rešila Zgornjesavsko dolino pred italijanizacijo. Zgodbo, kot jo je pripovedoval, objavljamo v celoti.

Po končani prvi svetovni vojni je bilo v Zgornjesavski dolini zelo napeto. Peščica prostovoljcev (med katerimi je bil tudi stari oče Matjaža Podlipnika, op. a.), Janez Podlipnik, je pod vodstvom pogumnega nadporočnika Karla Šefmana ubranila danes najbolj severozahodni kos slovenske zemlje pred italijansko okupacijo. Svoj štab so imeli na "kanzunu" v središču Podkorena. S ponosom na može, ki so v mrzlih jesenskih in zimskih dneh pokazali odločnost in pogum, v celoti objavljam besede Karla Šefmana, ki so bile zapisane v glasilu *Tovariš* v letu 1968.

Karel Šefman je novembra 1918. leta v Podkorenu pri Kranjski Gori na lastno pest zbral okoli sebe nekaj nad sto samih prekaljenih vojakov – domačinov in z njimi branil svojo dolino pred Italijani in koroškimi Nemci. V veliki meri gre prav njemu zasluga, da smo v tistih odločilnih dneh ohranili Zgornjesavsko dolino Sloveniji in Jugoslaviji. Ker je ta del naše narodne zgodovine skoraj povsem neznan, smo obiskali Karla Šefmana v Ljubljani. Fant se je rodil v Podkorenu. Kot študent prava na dunajski visoki šoli je med prvo svetovno vojno postal "prostovoljec" avstro-ogrske armade. Boril se je na ruski fronti in na italijanski, dokler ni postal invalid in ostal v zaledju. Propad avstro-ogrske armade ga je kot nadporočnika zatekel na italijanski fronti, od koder se je čez Ziljsko dolino in Korensko sedlo vrnil v svoj rojstni kraj Podkoren.

"Ko se danes spomnim tistih prevratnih dni," pripoveduje Karel Šefman, poveljnik zgornjesavskih prostovoljcev, "se moram spomniti tudi svojih

Spominska plošča v Podkorenu / Foto: Matjaž Podlipnik

fantov, naše pogumne čete. Njim se moramo zahvaliti, da je ostala naša dolina v Jugoslaviji. Čeprav smo bili navezani sami nase in od uradne Ljubljane kaj malo upoštevani, smo se trdno držali, ker smo dobro vedeli, kaj hočemo.

Domov v Kranjsko Goro sem se vrnil 8. novembra, če se prav spominjam. Takoj naslednjega dne sem se odpravil v Ljubljano k slovenskemu poveljniku za narodno obrambo dr. Lovru Pogačniku. Poznal sem ga še iz vojaških časov. Sprejel me je zelo ljubezljivo. Pripovedoval sem mu, kako sem pri Ziljanah le z izzivalno glasno slovensko glasbo dosegel, da so z menoj govorili po domače – slovensko, ker

so se bali nemško mislečih nestrpnih. Poprosil sem ga za nasvet, kaj naj storimo za zaščito slovenskega življa na Koroškem. Povprašal sem ga, kaj bomo uredili, da Kranjska Gora ne bo postala mejnik med Italijo, Avstrijo in porajajočo se Jugoslavijo. Upal sem, da mi bo Pogačnik razkril načrte naše slovenske vlade, toda krepko sem se razočaral. Silno sem bil razočaran nad njegovo politično kratkovidnostjo, ki nas je čez nekaj mesecev tako krepko udarila po glavi. Pogačnik mi je dejal, naj odvržem svoje vojaške cape, češ da bo že ameriški predsednik Wilson vse tako uredil, da bo prav. Spoznal sem, da nisem prišel k pravemu človeku. Bil sem že med vrati, ko me je poklical

nazaj. "Zate bom skušal nekaj narediti, zate ..." je dejal na lepem. Ves sem bil še pod neprijetnim vtisom, kako mu je kot vrhovnemu poveljniku slovenske vojske malo mar za naše brate onstran Karavank, zato sem planil: "K tebi sem prišel zaradi Koroške, ne pa zaradi sebe ..." Potem sem se obrnil in odšel. Od tedaj ga nisem nikdar več videl.

Vrnil sem se domov v Kranjsko Goro. Čez Vršič je tistega dne prihajala neka madžarska divizija. Vsa sestradana in premražena. Dali smo jim štiri vole, ki sem jih s svojo enoto prignal z italijanske fronte. Na srečo smo jih zadovoljili, tako da so takoj odšli naprej, ne da bi plenili med našimi kmeti. Zatem sem zbral nekaj domačih povratnikov z bojišč, svojih mladih, izurjenih in prekaljenih vojakov, da bi z njimi zaščitil prebivalstvo pred podivjano soldatesko. Tako smo uspešno zamenjali stare očance, ki so prve dni po razpadu avstro-ogrške monarhije skrbeli za red v Kranjski Gori.

Naslednji dnevi, ko je zmeraj močnejše pritiskala zima, so pokazali, da sem prav ukrepal. Za Madžari so pritiskali Italijani. Iz Soške doline so zasedli Vršič in pritiskali na Kranjsko Goro in Podkoren. Dišale so jim Jesenice in Bohinj, pa tudi Beljak jih je močno skominal. Pred očmi so imeli železniško progo ... Druga skupina Italijanov je silila proti nam iz Trbiža z željo, da bi se združila z onimi z Vršiča. Bili so dobri ocenjevalci položaja. Predobro so vedeli, da jih Slovenci poznamo in jim ne zaupamo. Srbi kot njihovi vojni zavezniki so jim bili veliko bolj blizu. Ob vsaki priložnosti so jim govorili, da smo Slovenci pravzaprav Avstrijci ... Naj nam nikar ne zaupajo, pač pa njim kot bojnim zaveznikom. Takšno zvitorepsko politiko so Italijani dokaj uspešno uporabljali posebno na Gorenjskem in ne ravno zaman. Neredki srbski častniki so jim v svoji naivnosti celo nasledili. Italijanska letala so metala letake, namenjene jugoslovanskim vojakom – ali bolje povedano vojakom srbske in hrvaške narodnosti. Letak je bil tiskan v hrvaščini, takšni, kakršna je bila v veljavi med "Nezavisno državo Hrvatsko" med zadnjo voj-

no (op. p. 2. svetovna vojna). Posebej zanimivo je, da je ta letak Slovence kot narod povsem prezrl ... Zagotavljal je ustanovitev Jugoslovanske države Hrvatov in Srbov. Kmalu potem so Italijani navezali izredno prisrčne vezi z novo oblastjo v okrnjeni Avstriji. Z različnimi manevri in premiki svojih armad so celo pomagali našim stoletnim sovražnikom na Koroškem. Politika italijanske vlade do Slovencev je bila več kot očitna, sicer pa predobro vemo, kaj so kasneje počeli s Primorci in Istrani.

Novembra in decembra 1918 smo v Zgornjesavski dolini živeli v nenehnem strahu, kdaj bodo Italijani zares udarili po nas. Zavezniški dogovori o prekinitvi sovražnosti niso ničesar povedali o razmejitveni črti med Italijo in Jugoslavijo ter Avstrijo. Več kot očitno je bilo, da bomo zase ohranili le tisti kos zemlje, ki ga bomo zasedli z vojsko.

Nasproti Italijanom smo si na lastno pest zagotovili začasno demarkacijsko črto, toda čeznjo so zmeraj bolj silile sovražne patrulje in posamezni častniki z najrazličnejšimi izgovori, da vidijo, kako in kaj. V samoobrambi smo razširili vesti, da jih na naši strani čaka korpus Bosancev. Kakšen sveti strah so imeli pred njimi še s Soške fronte, je menda še predobro znano. In tako so Italijani obstali na Vršiču, pri Beli peči in pod Petelinjekom med Ratečami /pri Planici/.

Hkrati smo imeli zgornjesavski prostovoljci dovolj opravka z organizacijo svojih enot. Ko smo bili najštevilnejši, nas ni bilo več kot 150 fantov in mož. Največ jih je bilo doma iz Podkorena, Rateč, Kranjske Gore in Rut /Gozd – Martuljek/. Iz srbskih vojnih ujetnikov, ki so se vračali domov iz nemške Avstrije čez Kranjsko Goro, smo sestavili poseben odred. Ta je zasedel železniško postajo Bela peč /med Ratečami – Planico in Trbižem/. Pričakovali smo namreč, da bodo imeli Srbi kot antantni zavezniki večjo avtoriteto pri Italijanih kot mi, slovenski "Avstrijci". Kljub temu pa smo se morali kasneje umakniti na črto kakih 200 metrov pred vasjo Rateče. No, in tod še danes poteka jugoslovansko-italijanska

meja ... Zgoraj na hribu Petelinjek, kjer smo imeli svojo bojno postojanko, pa se srečajo vse tri meje.

Januarja 1919. leta so Italijani skušali prodreti do Jesenic, in sicer kar po železniški progi. Pripravljeni so bili celi transporti do zob oboroženih vojakov. Za to je izvedel železničar Franc Smolej, ki me je pravočasno obvestil. V Kranjski Gori je uničil kretnice ... Bila je jasna in mrzla noč. Mesec je svetil, ko sem razporedil svoje fante na borbene položaje v Ratečah. Dve strojni puški sta držali v šahu cesto, pri Jalnovi žagi, dve pa železniško progo ... Po cesti je pripeljala kolona tovornjakov, po progi pa vlak. Z nekaj rafali smo opozorili "makaronarje", da gre tokrat zares. Bili smo dovolj odločni, da so se nas nočni vsiljivci pošteno ustrašili. Ročno so opustili svojo nameru in jo urezali nazaj proti Trbižu." In tako je najlepši košček sveta ostal slovenski.

Poletavci – poletni bralci

V Občinski knjižnici Jesenice se bodo letos poleti drugič zapored pridružili projektu Poletavci – poletni bralci, ki so ga sicer zasnovali v Mestni knjižnici Ljubljana. Projekt je namenjen otrokom od 7. do 12. leta in spodbuja polurno branje na dan med poletnimi šolskimi počitnicami, bralna izbira pa je na strani otrok, saj lahko berejo karkoli. Pomembno je, da s tem pridobivajo bralne navade in da tudi neljubitelji knjig spoznajo, da je branje lahko zabavna in prijetna izkušnja.

"Brali bomo od 10. junija do 10. septembra. Zgibanke Poletavci bodo mlade bralce čakale v vseh enotah Občinske knjižnice Jesenice. Od 10. junija dalje si bo mogoče ogledati tudi skupno spletno stran (www.poletavci.si), saj bo na njej na voljo zgibanke tudi za tisk doma. Na skupni spletni strani bodo dostopne tudi vse informacije o Poletavcih, bralni namigi, povezave do spletnih strani sodelujočih knjižnic in podobno. Bralne sezname bodo bralci lahko oddali v knjižnici, možno pa bo tudi oddajanje bralnih seznamov preko skupne spletne strani," so povedali v Občinski knjižnici Jesenice. U. P.

Bila je ljubezen na prvi dotik

Navdušen nad naravo, naravnimi materiali, tudi ko gnete glino, pozabi na čas, na svet okrog sebe. Gnetenje gline je odličen medij oziroma nova joga, kot ji pravi Matic Benet iz Kranjske Gore, ki ustvarja uporabno keramiko.

SUZANA P. KOVAČIČ

Monstera velja za eno najbolj priljubljenih sobnih rastlin, nekateri jo imajo celo za kraljico vseh rož. Svoje mesto je našla doma pri Maticu Benetu; že kot majhen se je navduševal nad vrtnarjenjem in to mu je ostalo še danes. V ustvarjalnem navdihu je bodoči arhitekt list monstere oblikoval tudi v keramične skledice. Te so bile pravi hit.

VSAK KROŽNIK JE POSEBEN TUDI V SVOJIH NEPRAVILNIH OBLIKAH

Glino je Matic gnetel že v osnovni šoli, a kot ljubezen na prvi dotik jo je začutil pred kakšna dvema letoma. Zagledal se je v Instagram profil Hane Karim, znane slovenske oblikovalke keramike. In se navdušil, poskusil še sam in vztrajal. Sodelovati je začel z akademsko slikarko Leo Svrzikapa. Na manjše črne keramične krožnike, vsak je bil ročno izdelan unikat s

Matic Benet z monstero, rožo in listom iz keramike / Foto: Gorazd Kavčič

podpisom Matic Benet Ceramics, je Lea s čopičem brizgala belo. Po navdihu. Matic je zdaj "zgodbo" obrnil in

na unikatne krožnike svetlega odtenka s čopičem začel brizgati črno. To je najnovejša kolekcija black spash (črna packa). Ves njegov bivalni prostor je en sam atelje in ob nedavnem obisku pri njem je krožnike iz še ene od zadnjih kolekcij black interference (črna motnja) ravno zavijal za njihovo pot v Barcelono. "Na Instagram profilu me je opazila tamkajšnja umetniška prodajna galerija in z mano stopila v stik za naročilo," je pojasnil. Vsak krožnik je malce drugačen, poseben tudi v svojih nepravilnih oblikah. Ta svojevrsten "uporabni" unikat je opazil tudi galerist v San Franciscu ...

ZNANJE PRIDOBIVAL PRI UVELJAVLJENIH SLOVENSКИH OBLIKOVALCIH

Navdušen nad naravo, naravnimi materiali, tudi ko gnete glino, pozabi na čas, na svet okrog sebe. Gnetenje gline je odličen medij oziroma nova

Dva krožnika iz kolekcije black interference (črna motnja) in trije iz black splash (črna packa). / Foto: Gorazd Kavčič

joga, kot ji pravi Matic. Znanje je pridobival pri več uveljavljenih slovenskih oblikovalcih keramike, lani se je udeležil tudi mednarodnega simpozija keramike V-ogljje v Vogljah in Šenčurju.

Kot pojasni, se izdelek nekaj dni suši in je pred peko zelo krhek. Sledi prva t. i. biskvitna peka, glaziranje in zatem še glazurna peka. "Pri Marti Mertelj, moji osnovnošolski učiteljici likovne vzgoje, sem najprej pekel izdelke, dokler nisem imel svoje peči za keramiko." Ne uporablja navadne gline, ampak posebno kamenino, ki je nekoliko bolj mastna, kot se reče, in je bolj odbojna na vodo.

BARVO JIMA DODA HRANA

Njegovi izdelki, poleg krožnikov še skledice za kosmiče in skodelice, so v naravnih tonih. Barvo jim doda hrana. Ampak tista njegova prava strast so krožniki. "Zakaj krožniki? V skodelicah ne morem toliko izraziti svoje umetniške žilice. Krožnik pa ima večjo površino, ki jo lahko poslikam, pobarvam ..." Najnovejša kolekcija je pure white (čista belina). Zakaj se je odločil, da kolekcije poimenuje v angleškem jeziku? "Poskušam sicer s poimenovanjem dvojezično, torej tudi v slovenščini, res pa je veliko tujcev, ki me najdejo na Instagram profilu in drugih socialnih omrežjih. Na ta način je z menoj stopil v kontakt neki Škot, ki izdeluje makrameje, jaz pa zanj unikatne keramične lončke. Tu se kaže moč spletnih platform. Sodelujeva odlično na daljavo, srečala se pa še nisva," je razložil Matic.

POVEZOVANJE LOKALNO

Sodeluje med drugim z Nino Šiler, ki izdeluje bio veganske sojine sveče, Matic pa za sveče ročno oblikuje kamnite skodelice. Zelo pomembno mu je namreč povezovanje tudi lokalno; slovensko znanje, slovenski materiali (tudi embalaža, nalepke, še njegova peč za keramiko je plod slovenskega znanja ...). Njegove izdelke odlično interpretira tudi fotograf Uroš Abram iz Gozda - Martuljka.

Simbioza unikatne keramike in hrane / Foto: Gorazd Kavčič

POLETI DELAVNICA V KNJIŽNICI

Pri delu si pomaga z vretenom, sicer uporablja ostale ročne tehnike, kot so valjanje, kalupiranje, vlivanje ... Na delavnicah pridobljeno znanje rad podeli kot mentor po različnih krajih, predvsem pa udeležence motivira za ustvarjalnost. Več delavnic je že imel v knjižnici v Kranjski Gori, kjer jih načrtuje tudi med poletnimi počitnicami. Matic Benet je podpisan pod še eno blagovno znamko, Organized.si. Eno njegovih najbolj odmevnih sodelo-

vanj je bilo oblikovanje planerja za Urad predsednika Republike Slovenije za leto 2018. "Znamka Organized.si je precej povezana z izdelki, ki pomenijo načrtovanje časa, delo z računalnikom, grafičnim dizajnom. Planerji, blokci, zvezki ... Kaže, da je prišel čas, ko sem moral ta tudi svoj planirani čas uravnovežiti z desno polovico možganov, ki pa je ustvarjalna, intuitivna, še bolj unikatna. Prav želim, da si tudi drugi vzamete trenutek zase, popijete skodelico kave ali čaja v miru, tišini," je povabil Matic Benet.

Sojina sveča, ko izgori, postane uporabna skodelica. / Foto: Gorazd Kavčič

Mladi Martin kritično o šolstvu

»Naše šolstvo ni v redu, jaz ocen sem se že najedu.« To je del refrena nove pesmi 18-letnega Mojstrančana Martina Gomboca, dijaka četrtega letnika Ekonomske gimnazije in srednje šole Radovljica, program Medijski tehnik.

KARMEN SLUGA

Martin je fant, ki ima glasbo in gledališče v genih. Njegova mama Leona je domača na odrskih deskah – kot igralka, režiserka, pevka v zboru, članica Teatra za vse ... Njegovemu očetu Marselu oder prav tako ni tuj – kot režiserju, igralcu, glasbeniku, članu zasedbe Zgornjesavci ... In zdaj sta oba izjemo ponosna na sina, ki je ustvaril prvo avtorsko pesem Naše šolstvo. Govori o Martinovem pogledu na slovenski šolski sistem. Malo za šalo, večinoma pa kar za res. Najdete jo že na Youtubu.

► **Martin, koliko časa se ukvarjate z glasbo, kateri inštrument igrate, ste obiskovali tudi glasbeno šolo?**

Glasbi sem bil izpostavljen že kot otrok, saj sta bila starša oba glasbenika in umetnika, bolj resno pa se z glasbo ukvarjam že kakšnih sedem let. Kitara je bila vedno instrument, ki mi je bil najbolj pisan na kožo in preko katere se najbolje lahko čustveno izražam. Dve leti sem tudi obiskoval glasbeno šolo, a sem dojel, da klasična glasba ni zame, in postal samouk. Če pogledam nazaj, je bila to zagotovo prava odločitev.

► **Tudi gledališki oder vam ni tuj. Prihajate iz gledališko-glasbene družine. V katerih predstavah smo vas že lahko videli?**

Kot osnovnošolec sem igral v kar nekaj predstavah, kasneje pa sem igral v predstavi Dom na Kredarici, ki je bila zelo uspešna. Nazadnje sem igral tudi v muzikalu Nore babe, kjer pa nisem bil na odru, temveč pod njim, saj sem spremljal igralce na kitaro s svojimi avtorskimi skladbami.

► **Zakaj ste napisali ravno pesem o šolstvu?**

Za to temo sem se odločil, ker mi je najbolj znana, vem pa, da se vsak lah-

Martin v studiu / Foto: Domen Mirtič Dolenc

ko najde v skladbi, saj je skoraj vsak od nas na neki točki v življenju obiskoval šolo. Tako sem lahko iz sebe dal stvari, ki me motijo v našem šolstvu, hkrati pa se približal vrstnikom in ostalim šolarjem, dijakom in študentom.

► **So bile karantena in posledično zaprte šole krive za ta navdih?**

Ne ravno, saj sem skladbo napisal že dolgo časa nazaj. Se mi je pa sedaj zdela idealna priložnost, da jo izdam, in odziv je bil odličen.

► **Kako vam je všeč slovensko šolstvo? Kaj o njem izvemo v tej pesmi? Kot povem v pesmi, nad našim šolstvom nisem pretirano navdušen. V pesmi izveste veliko o mojem odnosu**

do šole in šolstva, mojem pogledu nanj in s kakšnimi problemi se srečujemo jaz ter moji vrstniki. Lahko ga vzamete malo za šalo, malo pa tudi zares.

► **Vam je kdo pomagal pri ustvarjanju te pesmi?**

Besedilo in aranžma sem napisal sam, prav tako sem sam posnel vse instrumente in petje, pri snemanju in montaži pa mi je veliko pomagal moj dobri prijatelj Primož Mirtič Dolenc, brez katerega bi celoten projekt zelo težko izpeljal.

► **Kje in kdaj najraje ustvarjate, kje iščete navdih?**

Za navdih grem najraje v naravo, saj v zaprtih prostorih nimam »prostora za razmišljanje«. Vsak človek lahko bolje razmišlja na svežem zraku in soncu. Navdih pa pride tako hitro, kot tudi izgine, zato je najbolje, da takoj primem pisalo, vzamem list papirja in kitaro, ko se počutim ustvarjalnega.

► **O kom ali čem bo govorila naslednja vaša pesem? Morda že nastaja?**

Besedilo za mojo drugo pesem počasi že nastaja. Prva mi je po mojem mnenju dobro uspela zato, ker o šolstvu veliko vem in sem potem tudi lažje pisal o tej temi. Zato sem se spraševal, o kateri temi še poznam veliko stvari, in se odločil, da bom preprosto pisal o svojem pogledu na samo življenje.

► **Ste tudi član Gajst'n banda. Nam lahko malo predstavite skupino?**

Član Gajst'n banda sem že dobro leto, v zasedbi pa igram s Primožem Mirtičem Dolencem, Vidom Grašičem ter Domnom Mirtičem Dolencem. Imamo zelo pester program, igramo na porokah, žurih, veselicah in vseh mogočih ostalih glasbenih prireditvah, kjer vedno poskrbimo za čudovit glasbeni večer in dobro zabavo.

► **V katero zvrst glasbe vas vleče? Se tudi v prihodnosti vidite v glasbenih vodah?**

Glasbe je danes toliko, da bi se za eno zvrst zelo težko odločil, najbolj pa me pritegnejo rock, funk ter reggae glasba. Moje sanje so, da bi nekega dne lahko živel od glasbe, nedvomno pa vem, da me bo glasba spremljala vse življenje, saj je to moja največja strast.

► **Kateri so vaši vzorniki?**

Najraje imam glasbo šestdesetih in sedemdesetih let, moji največji vzorniki pa so Beatli (The Beatles), saj se mi vsak od njih zdi po svoje zelo poseben, vsi pa so sledili samemu sebi in pisali in izvajali skladbe takšne, kot so jih sami hoteli, in se niso ozirali na zahteve publike (predvsem v njihovih poznejših letih), kar mi predstavlja neko svobodo, h kateri tudi sam stremim.

Turisti že prihajajo v kampe

V drugi polovici maja so se začeli odpirati tudi kampi. Interes kažejo tako domači kot tuji gostje, bo pa sezona po pričakovanjih zaradi epidemije zagotovo bistveno drugačna od vseh dosedanjih.

MARJANA AHAČIČ

Kamp Špik v Gozdu - Martuljku je načeloma odprt vse leto, po koncu epidemije pa so ga spet odprli v četrtek, 21. maja, in že prvi konec tedna za tem pričakali prvih šestdeset gostov, je povedal vodja kampa Rado Urevc. "Odpovedi v obdobju epidemije ni bilo veliko, a tudi kakšnih posebnih rezervacij pred njo nismo imeli," je povedal. "So pa interes za prihod izrazili nemški gostje le dan za tem, ko je vlada objavila odločitev, da s potrdilom o rezervaciji lahko vstopijo v našo državo."

Nemci so tudi sicer najštevilnejši gostje v Kampu Špik, sledijo jim domači, slovenski gostje, ki jih je običajno okoli dvajset odstotkov, ter Nizozemci. A kljub za kampe relativno velikemu številu Slovencev Urevc ni prepričan, da lahko domači gostje

rešijo sezono. V kampu, ki so ga odprli pred štirimi leti, se je sicer vsako leto povečevalo število gostov in nočitev, slednjih so tako lani zabeležili 40 tisoč, gostov pa 18 tisoč, kar je bilo 16 odstotkov več kot leto poprej. Je pa že letos prvi večji izpad zanje pomenila že odpoved Planice konec marca, saj v času prireditve običajno v kampu gostijo po več kot 50 bivalnikov dnevno.

Sicer pa Urevc še pravi, da glede sezone ni zgolj črnogled. Turisti, ki pridejo v kamp, so individualisti. Pridejo, ko je lepo vreme, in odidejo, če se vreme poslabša. "Podobno bodo po mojem mnenju reagirali tudi zdaj: ko se bodo odprle meje, bodo takoj odreagirali in odšli na pot, sploh tisti z bivalniki in prikolicami, tako da upamo, da bomo na koncu sezone nekje na polovici lanske realizacije."

V kamp Špik v Gozdu - Martuljku so prvi gostje prišli takoj, ko so ga po koncu epidemije spet odprli. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorski reševalci opozarjajo na previdnost

JANKO RABIČ

Po majskem sproščanju ukrepov za zajezitev epidemije se je spet povečalo število ljubiteljev gora, ki se odločajo za ture po planinskih poteh in osvajanje vrhov. Kljub stalnim opozarjanjem gorskih reševalcev na previdnost in ustrezno opremo nekateri tega še vedno ne spoštujejo. Ne znajo oceniti zahtevnosti tur v visokogorju, kjer je posebej na senčnih straneh še veliko snega. Nov primer neodgovornega ravnanja, tokrat s srečnim koncem, se je zgodil v soboto, 23. maja, nad Vršičem, na Kopiščarjevi poti proti Pri-sojniku. Planinca sta obtičala v snegu in nista mogla nadaljevati poti oziroma se vrniti v dolino. Posredovali so člani Društva gorske reševalne službe Kranjska Gora in po besedah predsednika Mihe Noča nista imela ustrezne zimske opreme. To je ponovno opozorilo vsem za nošenje in uporabo zimske opreme ter previdnost na takšnih turah. Prav tako na še vedno zahtevne razmere v visokogorju v Gornjesavski dolini opozarja predsednik Društva Gorske reševalne službe Mojstrana Jože Martinjak. Gre predvsem za zah-

Začelo se je glasovanje za naj planinsko kočo

Začela se je že šesta sezona akcije Naj planinska koča, ki jo portal Siol.net organizira v sodelovanju s Planinsko zvezo Slovenije. Bralci bodo tudi letos izbirali naj planinsko kočo in naj visokogorsko kočo. V izboru sodeluje 156 koč, od tega 28 visokogorskih planinskih postojank in 128 planinskih koč. Prvi krog spletnega glasovanja poteka od 1. junija do 27. julija. V drugi krog glasovanja, ki bo med 28. julijem in 3. septembrom, bo uvrščenih deset finalistk iz prvega kroga, ki bodo prejele največ glasov, pet iz kategorije naj planinska koča in pet iz kategorije naj visokogorska planinska koča. [S. K.](#)

Kljub stalnim opozarjanjem gorskih reševalcev na previdnost in ustrezno opremo nekateri tega še vedno ne spoštujejo. Ne znajo oceniti zahtevnosti tur v visokogorju, kjer je posebej na senčnih straneh še veliko snega. / Foto: L. Kovačič

tevne terene na območju Triglavskega pogorja. Z začetkom junija se nova planinska sezona začne v Vratih in vse več bo gornikov, ki se bodo želeli povzpeti vse višje, na očak Triglav in druge vrhove.

Člani vseh treh društev v Gornjesavski dolini, GRS Mojstrana, GRS Kranjska

Gora in GRS Rateče, letos želijo mirnejše leto, kar zadeva njihovo humano poslanstvo reševanja in nudenja pomoči v gorah. Lani so imeli skupaj kar 98 akcij. Letos do 31. maja so člani GRS Mojstrana in GRS Kranjska Gora imeli po sedem akcij, člani GRS Rateče pa eno.

V Vratih začetek planinske sezone

JANKO RABIČ

Člani Planinskega društva Dovje - Mojstrana imajo v Vratih že vrsto let v upravljanju Aljažev dom, ki je priljubljen med planinci, radi pa ga obiščejo tudi izletniki, ki se podajo v to triglavsko dolino. Letos so priprave na odprtje potekale drugače kot prejšnja leta. "Glede na situacijo s koronavirusom smo dom odprli 1. junija, kar je več kot mesec dni pozneje kot običajno," je povedala poslovna sekretarka društva Petra Kokalj, ki bo v sezoni skrbela za nemoteno obratovanje. "Čakali smo usmeritve NIJZ in Planinske zveze Slovenije. Glede na izboljšanje stanja se tudi mi prilagajamo, upoštevali bomo vse veljavne ukrepe in priporočila – predvsem glede razdalje med ljudmi, poudarek je na higieni, umivanju rok. Na voljo so ustrezna razkužila. Kljub drugačnim časom bomo skrbeli, da bodo pri nas vsi dobrodošli, da se bodo prijetno počutili." Predsednik gospodarskega odbora Miro Eržen dodaja: "Takšne situacije še nismo imeli, odkar pomnim. Smo se ves čas prilagajali navodilom, včasih smo bili kar v skrbeh, kako to izvesti. Verjetno se bo do glavne sezone še kaj sprostito, želim, da vsi, osebje in obiskovalci, spoštujejo priporočila, ki bodo v veljavi. Čas pred odprtjem smo iz-

Osebje in člani društva, ki letos skrbijo za Aljažev dom.

koristili za nekaj adaptacij, obnovili smo kopalnice, nekaj preuredili v spodnjih prostorih."

Sosednji Šlajmarjev dom v Vratih člani društva spomladi uporabljajo za izvedbo planinskih taborov in šol naravi, poleti pa za prenočevanja. Letos zaradi koronavirusa izobraževanj niso mogli izvesti. Za zdaj dom ostaja zaprt, izvedbo dejavnosti pa bodo ob upoštevanju ukrepov prilagajali interesom planinskih skupin.

Vse, kar gostom ponudiva, narediva sama

Mihov dom pod Vrščem je že odprt vse dni v tednu.

SUZANA P. KOVAČIČ

Aleš Štefe in Petra Bratuša sta bila sedem let oskrbnika Valvasorjevega doma pod Stolom, v tem času je bil dom trikrat proglašen za naj planinsko kočico. Nov izziv sta lansko jesen našla v Mihovem domu, ki je v lasti Planinskega društva (PD) Kranjska Gora. "Nisva želela zgolj nadaljevati že upeljanega dela po smericah predhodnikov, saj to ni v najini naravi življenja in dela. Ko sva po razgovoru s predstavniki PD začutila, da si tudi oni želijo najemnika s takimi željami, je bil do odločitve samo še korak," je pojasnil Štefe. V domu sta pred odprtjem tudi s pomočjo lastnika postorila več nujnih del. Čez zimo sta imela odprto ob koncih tedna, z obiskom sta bila zadovoljna. V restavraciji

je prostora za trideset obiskovalcev, na voljo je 23 ležišč. Med edpidemijo, ko je bil dom zaprt, sta čas izkoristila za ureditev vrta, okolice doma in "Mihove plaže". "Pri ponudbi sva zavezana k domači planinski hrani. Vse, kar gostom ponudiva, narediva sama. Sama pečeva kruh, narediva štruklje, zavitke, vključno z vlečenim testom. Jedi na žlico so brez moke, ponudiva sveže pripravljene. Pridelke in surovine kupujeva od lokalnih proizvajalcev. Posebno pa sva vesela in hvaležna, da so naju tudi tukajšnji domačini dobro sprejeli. Ugotavljava, da je zares dovolj razlogov za nadaljnji trud, ki ga bova v prihodnje še vlagala v dobro počutje najinih gostov," sta povedala nova oskrbnika, oba tudi navdušena planinca, tekača, kolesarja.

Aleš Štefe in Petra Bratuša pravita, da moraš delo v planinskem domu začutiti: "To ni samo delo, to je način življenja. Ob tem moraš biti ljubitelj hribov, gora, poznati moraš gorniška pravila. Ljudje od oskrbnika pričakujejo tudi kvalitetne in realne napotke za planirano turo."

Kitajke, ki bivajo v Podkorenu in trenirajo v Planici

Lansko leto je konec julija v Slovenijo pripotovala skupina deklet s kitajskega mesta Hongčou z namenom, da bi nekoč postale vrhunske smučarske skakalke in bi se uvrstile na naslednje zimske olimpijske igre leta 2022 v Pekingu.

MAŠA LIKOSAR

Lani maja so na Kitajsko odpotovali Primož Peterka, Jelko Gros in dr. Bojan Jošt ter med več kot sedemdesetimi testiranimi dekleti izbrali 15 najboljših. V Slovenijo je nato pripotovalo 14 deklet, starih od dvanajst do šestnajst let. Dekleta so bila že na Kitajskem športnice, ukvarjale so se z odbojko, atletiko, boksom, dvigovanjem uteži in judom, hkrati pa vse hodijo tudi na isto športno šolo. "Nastanjene so v Podkorenu, saj večina treningov poteka v Planici. V novembru so odšle domov za dva tedna, od takrat naprej pa so ves čas v Sloveniji," je povedal pomočnik trenerja Andraž Pograjc in nadaljeval: "Namen je bil, da bi dekleta po koncu sezone, torej do marca, odšle domov, vendar zaradi znanih razmer to ni bilo možno. V Sloveniji naj bi tako ostale vse do konca zimske sezone leta 2022, medtem pa naj bi šle domov dvakrat na leto."

S sosedi v Podkorenu se vse odlično razumejo in so jim zelo všeč. Ljudje so prijazni in jih zelo radi pozdravljajo. Dekleta pravijo, da je veliko 'luštnih' fantov. Malenkost težavna je komunikacija, vendar se tudi v nujnih primerih hitro in dobro znajdejo.

Njihovo ekipo trenerjev sestavljajo glavni trener Primož Peterka ter pomočnika trenerja – omenjeni Andraž Pograjc in Manja Pograjc. "V Sloveniji imamo idealne pogoje za trening in njihov razvoj v smučarskih skokih," je povedal Pograjc. Treningi kitajskih deklet potekajo od ponedeljka do petka dvakrat dnevno, v soboto enkrat, nedelje imajo proste. "Lahko bi rekli,

Dekleta s kitajskega mesta Hongčou, ki v Planici trenirajo smučarske skoke, so nastanjena v Podkorenu, kjer so jim domačini nadeli ime "podkorenske Kitajčice". / Foto: Jiao Yu

da gre za priprave na naslednje zimske olimpijske igre leta 2022. Treningi predvsem zdaj v pripravljalnem obdobju temeljijo na bazični pripravi. Dekleta v tem obdobju tako trenirajo vse osnovne gibalne sposobnosti, moč, hitrost, koordinacijo, gibljivost, ravnotežje, vzdržljivost, poleg tega pa imamo tudi specialne treninge," je povedal Pograjc in dodal, da na Kitajskem, v mestu Hangčou, nimajo trenerjev, ki bi bili usposobljeni za treniranje smučarskih skokov, prav tako pa nimajo ustrezne infrastrukture. "Hangčou leži bolj južno na Kitajskem, zato tudi vremenski pogoji niso ugodni za smučarske skoke. Težko primerjamo, kako treningi potekajo tam in tukaj, saj se od športa do športa razlikuje način treninga," je objasnil.

Kitajska dekleta imajo prostega časa zelo malo, saj se poleg treningov izobražujejo na daljavo. Pred epidemijo so skoraj vsak konec tedna odšle na

izlet, v času epidemije pa so ostajale doma in se v prostem času igrale namizne igre, igre na telefonu in podobne aktivnosti. "To je njihov prvi obisk v Sloveniji. Tudi na splošno so prvič tako daleč od doma, prej niso potovale izven Kitajske. S sosedi v Podkorenu se vse odlično razumejo in so jim zelo všeč. Ljudje so prijazni in jih zelo radi pozdravljajo. Dekleta pravijo, da je veliko 'luštnih' fantov. Malenkost težavna je komunikacija, vendar se tudi v nujnih primerih hitro in dobro znajdejo. Slovenska hrana jim ni najbolj všeč in trenutno, po več kot pol leta bivanja v Sloveniji, zelo pogrešajo kitajsko hrano. Všeč jim je narava in modro nebo," je v imenu kitajskih deklet zaupal Andraž Pograjc in za konec še dodal: "Dekleta bodo tudi po koncu kariere zagotovo z veseljem še kdaj prišla v Slovenijo, morda samo na obisk ali pa se bodo mogoče celo odločila živeti tukaj. Ne nazadnje so še mlada."

Nogometaši že na igrišču

Na nogometnih terenih Športnega društva (ŠD) Kranjska Gora je spet živahno.

KARMEN SLUGA

Na nogometna igrišča se vračajo mladi nogometaši mladinskih selekcij. Pred kratkim so se znova zbrali na treningu na igrišču pri nekdanjem Porentovem domu. Treningi potekajo trikrat tedensko, vadbo pa vodita trenerja Tanja Žerjav in Nevzet Halilović, oba člana ŠD Kranjska Gora. Vadbo trenutno obiskuje že skoraj štirideset mladih nogometašev, ki so razdeljeni v dve skupini, in sicer U9 in U11/12. Mladinske nogometne selekcije so vpise in vadbo v dvorani Vitranc začele oktobra 2019 in vadile do uvedbe ukrepov zaradi koronavirusa. Po spro-

Pred kratkim so se znova zbrali na treningu na igrišču pri nekdanjem Porentovem domu.

stitvi ukrepov pa so z upoštevanjem navodil vadbo začeli na zunanjih igriščih. Vse zainteresirane še vedno vabijo k vpisu. Prijavite se lahko neposredno pri trenerjih oziroma preko spletne strani ŠD Kranjska Gora. Vavnina za mlade trenutno znaša 15 evrov mesečno.

»Nogometne treninge začenjajo tudi starejši člani, ki so lani začeli igrati v Medobčinski nogometni zvezi Kranj – zahod in so bili v jesenskem krogu med 13 udeleženci uvrščeni na deveto mesto. Zanje je zaradi ukrepov ob epidemiji koronavirusa sezona že končana. Nova se predvidoma začne jeseni. Takrat pa naj bi v sistem tekmovanja vstopile tudi mladinske se-

lekcije mladih nogometašev,« pravi predsednik društva Robert Plavčak. V športnem parku Ruteč so člani društva že začeli balinati in kegljati na ruskem kegljišču. Kmalu bo oživel še igranje odbojke na mivki. Prav tako so veseli vseh obiskovalcev igral, pri čemer starše opozarjajo na varnost in previdnost pri uporabi. »Investicija v izgradnjo gostinsko-servisnega športnega objekta je zaradi pojava epidemije trenutno v zaostanku, a se bo skozi leto intenzivno nadaljevala. Vse obiskovalce športnega parka prosimo, da upoštevajo navodila in hišni red ter naj obvezno pobirajo pasje iztrebke, ki jih odložijo v zabojnik za mešane odpadke,« še doda Plavčak.

Rateški kegljači pred novimi izzivi

JANKO RABIČ

Člani sekcije za kegljanje na ledu pri Nordijskem društvu Rateče - Planica so lansko zimsko sezono spet zaokrožili z lepimi dosežki na državnih tekmovanjih in v mednarodnem merilu. Le nekaj dni pred uvedbo karantene zaradi koronavirusa so se trije člani v sestavi državne reprezentance udeležili svetovnega prvenstva v kegljanju na ledu v Regnu v Nemčiji. Nastopili so Matjaž Kocjan kot selektor reprezentance in tekmovalca ter Milan Požar in Milan Sluga kot tekmovalca. V močni konkurenci je Slovenija v moštvenem tekmovanju med 24 ekipami zasedla 8. mesto, v ciljnem tekmovanju pa 10. mesto. Med posamezniki v ciljnem tekmovanju je Miran Sluga zasedel 13. mesto, Milan Požar pa 35. mesto. Po premoru in rahljanju ukrepov so se konec maja kegljači spet zbrali in sezono bodo poletni nadaljevali na asfaltnih površinah, kjer jih čakajo novi izzivi. Ker letos zaradi znane situacije ne pričakujejo vabil na poletne turnirje v sosednji Avstriji, se bodo udeležili nove poletne lige v kegljanju na asfaltnih površinah

na Gorenjskem. Nastopale bodo ekipe Jesenic, Rateč, Bleda in Jezerskega. Kegljjači so optimistični pred novimi nastopi in hkrati veseli, da so glede na dosežene rezultate med najbolj uspešnimi v Nordijskem društvu Rateče - Planica. Želijo si, da bi visok nivo obdržali in še izboljšali. K sodelovanju vabijo tudi nove, ki jih zanima ta šport.

Anzhe pridno ustvarja

Domačin Anže Gregorič – Anzhe je publiki predstavil novo pesem Zate bi. Zaradi nastale situacije, ki jo je povzročil novi koronavirus, se je to zgodilo na spletu.

ALENKA BRUN

Anzhe je 36-letni glasbenik, pevec in kitarist. Včasih je bil največji oboževalec Nirvane, navdušeni roker, potem pa se je zaljubil v akustično kitaro. Glasbeno ustvarjanje ga je zanimalo že v osnovni šoli. Prvič je stopil na oder, ko sta se s sošolcem – bolj za šalo kot zares – udeležila festivala Korajža velja in zmagala. Še ni imel dvanajst let, ko je že imel prvo zgoščenko. Posnela sta jo s prijateljem. Sam je igral na kitaro in pel, ko pa pomisli na pesmi, ki so takrat nastale in bile posnete na zgoščenci, pa vedno znova ugotovi, da so bile kar resne. Med njimi najdemo tudi Živalsko revolucijo in pesem Nor v norišnici, ki jo Anzhe še danes velikokrat omeni in z veseljem odigra – tudi na svojih decembrskih nastopih v Ljudskem domu. Ko pa se je z njo predstavil v za tisti čas izjemno priljubljeni televizijski oddaji Pomp na Televiziji Slovenija, je imel komaj štirinajst let.

Po končani srednji računalniški šoli je idejo o študiju računalništva opustil, se spustil v turizem in gostinstvo, nekaj časa celo vodil lokal, potem imel svojo spletno trgovino, a ideja o glasbi je ostala, se iz dneva v dan bolj krepila in na koncu prevladala: odločil se je za glasbeno kariero.

Anzhe največ ustvarja sam. Najprej je sploh razmišljal le o solo karieri, sedaj ga lahko na odru srečate tudi z njegovim bendom. Kar pa se tiče besedil njegovih pesmi, so te največkrat osebno izpovedne. Pred petimi leti je predstavil čustveno balado Dobro veš, kasneje je luč ugledal še Pozitiven song, in obe pesmi je publika dobro sprejela. Od prej gresta v uho recimo pesmi V nebo, Poganja me poet in tudi zadnja pesem Zate bi, ki še ni izdana, ker mu jo je malce zagodel novi koronavirus. Smo pa ji lahko že prisluhnili na spletnem koncertu, ki so ga poimenovali Koncerti s kavča, kjer je poleg drugih slovenskih glasbenih imen nastopil tudi Anzhe. Projekt je v situaciji, ki jo je povzročila bolezen covid-19, naletel na dober odziv.

Zate bi je pesem, ki bi jo po Anzhetovih besedah lahko vsak partner zapel svoji izbranki. Za besedilo in melodijo je poskrbel sam, aranžma pa je delo Petra Ošlaja. Vokali in kitare za pesem so posneti v Anzhetovem domačem studiu,

Nagrajenci križanke GORENJSKEGA GLASA z geslom JEZERO JASNA, ki je bila objavljena v ZGORNJESAVCU 8. maja 2020, so: 1. nagrado, kartico želja v vrednosti 15 EUR, prejme Janez Pobežin, Tržič, 2. in 3. nagrado, knjigo Zdravje in Jaz – Prijatelja, pa prejmeta Zofija Hodnik, Kranjska Gora, in Silva Benedičič, Križe. Nagrajencem čestitamo!

Anže Gregorič - Anzhe / Foto: Nik Bertonec

saj zaradi nastale situacije snemanje drugje ni bilo mogoče. Je šel pa Anzhe še korak dlje: za pesem je kar sam posnel videospot in ga tudi poimenoval času primerno kot t. i. uradni karantena videospot. Končni izdelek je kombinacija posnetkov v studiu, avtu, doma pred kaminom in v naravi, razloži Kranjskogorčan in ponosno nadaljuje, da izbira lepih koticov v naravi ni bil poseben izziv, saj ima srečo in živi v enem najlepših krajev Slovenije. "Za dober posnetek ob jezeru Jasna praktično potrebuješ samo dobro svetlobo," se nasmehne.

O načrtih za prihodnost pa glasbenik pravi, da pripravlja novo pesem z naslovom Men si kul, ki pa jo bo po vsej verjetnosti snemal z novim producentom, ki je tudi njegov idol iz srednješolskih let. Sklene: "Časa za ustvarjanje imamo namreč glasbeniki trenutno dovolj."

	GORENJSKI GLAS	KVANTAČ	UGLED SLOVEŠ	TULEC, ETUI	OČE	GLASBENIK NOVAK	REKA V TURCIJI, ARAKS						
	ŠČETKA					9							
	GORA NAD TREBINJEM		6										
	GLAVNO MESTO TURČIJE												
	FRANCE ONIČ				AMERIŠKI REZISER (ROBERT)	LOJZE KOLMAN NAŠA REKA							
	EGIPTOVSKI KRALJ					1							
	DEL OBRAŽA NAD OČMI						PRIŠTAŠI GRŠKIH UNIATOV SVETNIK						
	AMASIS EVREN IKAT NUNATAK	Z RESJEM PORASEL SVET		TELO OLUPEK (NAREČNO)									
	PEVKA KRAJNČAN												
	BOKSARKA KOZIN					IVAN TAVČAR PROFIL S KOTOM	11						
SANKAČ		3											
PEVKA ZORE													
SESTAVIL: F. KALAN	OBRAT ZA POLIRANJE	PRVI UČBENIK Z ABECEDO	TEKMEC	TROPSKA PAPIGA	KVAČKANEC	VESNA LEBAN	LUKA NA JAPONSKEM	SL. SLIKAR (BOZIDAR)	POMLADNI MESEC		PEVEC PESTNER LEDNA GORA		
DRŽAVA V JUŽNI AMERIKI	4								EDEN OD RIMSKIH GRICEV				
OPRAVLJIVKA									AMERIŠKA ŽIVAL OKRASNI GRM			RUSKI BOLJŠEVIK (VLADIMIR ILJIČ) DAN V TEDNU	
NAŠA IGRALKA (ANČKA)						BARVILNA TEHNIKA VZDEVEK ONASSISA	8			OKSIDNA PĽAST NA ŽELEZU	NOGO-METAS PETERSEN		
TELIČKA, KRAVICA				TOČAJ TURŠKI DRŽAVNIK (KENAN)					12		AM. PLOŠČ. MERA SUMERSKI BOG NEBA		7
TOKOVNI POSREDNIK			2		PERNATA ŽIVAL MELODIJA, NAPEV					NEKD. JUG. LETALSKA DRUŽBA REKA V NEMČIJI		NEON METKA ALBREHT	
NUŠA DERENDA		AM. KITARIST (STEVE) PEVKA DEZMAN				ROMUNSKO TERENSKO VOZILO		CIANOVA SPOJINA AZIJSKA POLJŠČINA			10		
FINSKO JEZERO, ENARE						GR. ŠPORTNI KLUB ALENKA PINTERIČ					TRIK, ZVIJAČA		
LONČNA RASTLINA, CINERARIA HYBRIDA													
JEZIKOVNA SKUPINA V AFRIKI					UNIČUJOČ OGENJ	5							

1. nagrada: darilna kartica želja v vrednosti 15 EUR, 2. in 3. nagrada: knjiga

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 24. junija 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1 v Kranju.

Innovation
that excites

NISSAN INTELLIGENT MOBILITY

ČAS ZA DOBRE PONUDBE

VOZILA NISSAN IZ ZALOGE

DO **6.600 €** PRIHRANKA* **7 LET** JAMSTVA**

PRIDOBI PONUDBO ŠE DANES

Kombinirana poraba goriva: 8,0 – 4,7 l/100 km. Emisije CO₂: 126 – 207 g/km. Emisijska stopnja: Euro6D Temp. Emisije NO_x: 0,0181 - 0,0577g/km. Emisije trdnih delcev: 0,0002- 0,00092g/km. Št. delcev (x10¹⁰): 0,01- 1,67. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo novemu standardu meritev WLTP (globalno usklajen postopek testiranja za lahka vozila).

*Ponudba velja ob nakupu vozila v akciji Cash Plan preko Nissan Financiranja. Stranka je v okviru akcije Cash Plan upravičena do promocijskega popusta v višini do 6.640 € z vključenim DDV, ki velja za Nissan X-Trail 1.7 dCi XT 4WD Tekna s kovinsko barvo, možnosti odloga pričetka odplačevanja mesečnih obrokov do 120 dni in brezplačnega podaljšanega jamstva. Pogoj akcije je sklenitev finančne pogodbe z minimalno financirano vrednostjo 5.000 € in minimalnim trajanjem financiranja 24 mesecev. Odlog pričetka odplačevanja do 120 dni je omogočen v primeru minimalnega 20% pologa in v primeru ustreznih bonitet stranke. **7 let jamstva obsega 3 leta tovarniške garancije ter podaljšano jamstvo za 4., 5. leto po programu "As new", 6. in 7. leto pa po programu Basic; oz. za 160.000 km, karkoli se zgodi prej. Ponudba velja za omejeno število vozil na zalogi. Akcija velja do 30.6.2020. oz. do razprodaje zalog. Renault Nissan Slovenija, d.o.o. si pridržuje pravico, da akcijo predčasno zaključi ali jo podaljša. Pridržujemo si pravico do napak. Slike so simbolne. Več na www.nissan.si

Jesenice, Finžgarjeva 2, tel.: 04 58 33 330
Lesce, Hraška cesta 25, tel.: 04 53 53 450

Ta knjiga
je lepo in
koristno darilo
hkrati.
Trda vezava,
72 strani.

Prej, ko se otrok spozna z zemljevidi in dobi občutek za zemeljsko oblo, razporeditev celin in držav, njihovih glavnih mest, zastav ter značilnosti, bolje se bo znašel v šoli in v vsakdanjem življenju. V Otroškem atlasu sveta s posodobljenimi podatki boste skupaj z otrokom svet odkrivali na preprost in zanimiv način.

Redna cena knjige je 19,99 eur, nova cena knjige je 11,99 eur+poština.

11⁹⁹
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

V priročniku je nazorno prikazana pot lesa od hloda do izdelka. Poleg vseh postopkov obdelave in zaščite lesa ter potrebnega orodja so dodani natančni načrti za izdelavo nekaterih najbolj uporabnih izdelkov. Priročnik je namenjen vsem, ki se bodo sami lotili obdelave lesa in si za dom in vrt izdelali kaj praktičnega. Koristil bo tudi študentom in dijakom lesarstva.

144 strani, 200x 230 mm, SPIRALNA VEZAVA.
Cena priročnika je

8
EUR

* poština

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če ga naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas